

Dit stuk bevat diverse nota's die ingaan op de sociale zekerheid in de gemeente Barendrecht. Het gaat over de visie ten aanzien van het beleid als geheel, minimale beleid en re-integratie en participatie.

Samenvatting

De economische crises van de afgelopen jaren hebben een grote omslag betekend op het gebied van de sociale zekerheid. De economie is tot stilstand gekomen en er is sprake geweest van een historisch ongekende economische krimp. De jarenlange teruggang van het aantal bijstandgerechtigden in Nederland is omgeslagen in een flinke toestroom naar de publieke voorzieningen. De economische situatie heeft ook zijn impact op de gemeente Barendrecht. In 2010 is de stijging van de werkloosheid relatief groot geweest. Dit heeft ook bijgedragen aan de verdere toename van het aantal bijstandsuitkeringen.

Barendrecht blijft echter op het gebied van sociale zaken een hoog ambitieniveau houden. We streven ernaar dat de ontwikkeling van het WWB-bestand positiever is dan landelijk gemiddeld.

We beseffen dat de uitdagingen groot zijn en de financiële consequenties van de verschillende wijzigingen niet altijd duidelijk. De Wet Werken naar Vermogen (WWNV) is een grote wijziging op het gebied van de sociale zekerheid. De nieuwe wet is een regeling voor alle mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De wet vervangt (delen van de) Wsw, de Wajong en de WWB. De gemeenten krijgen de verantwoordelijkheid voor de begeleiding naar werk voor een brede doelgroep.

Het kabinet streeft ernaar op 1 januari 2013 de WWNV in te voeren. De nieuwe wet vervangt (delen van) de WWB, de Wsw en de Wajong. De nieuwe wetgeving bepaalt voor het grootste deel de context voor de sociale zekerheid in Barendrecht. Een onzekere factor blijft echter het financiële kader voor de WWNV. De bezuinigingen zijn zo fors dat het de vraag is of er voldoende financiële armslag voor de gemeenten zal zijn om de maatschappelijke doelstellingen te kunnen verwezenlijken.

Deze bezuinigingsoperatie maakt de invoering van de WWNV ook een risicovol traject. De gemeente Barendrecht kan de overgang naar de nieuwe wetgeving niet alleen organiseren. De samenwerking met de BAR-gemeenten zal op het gebied van sociale zekerheid nadrukkelijk worden gezocht.

Re-integratie van uitkeringsgerechtigden is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van werkgevers en overheid. Deze gezamenlijke verantwoordelijkheid betekent ook een gezamenlijke aanpak, waarbij de wensen van werkgevers enerzijds en de (ontwikkelings)mogelijkheden van werkzoekenden anderzijds, leidend zijn. Barendrecht gaat daarom in 2012 van start met een aantal werkgevers om deze plekken te organiseren. In de relatie met werkgevers worden de nieuwe mogelijkheden van de WWNV al geïnventariseerd.

Een belangrijk vraagstuk is de verhouding tussen het beschikbare budget en de daadwerkelijke uitgaven voor de bijstanduitkeringen. Deze is voor de gemeente Barendrecht zeer scheef. Meer inzicht in de werking van het objectief verdeelmodel is daarom nodig.

Op het participatiebudget wordt flink gekort door de rijksoverheid. Het budget bestaat uit de onderdelen inburgering, educatie en werk. Van het totale budget zal op macroniveau op termijn nog naar verwachting ongeveer 1/3 overblijven. De re-integratie van mensen naar de arbeidsmarkt zal dus anders moeten worden ingericht.

Ook op het gebied van de financiering van de sw-plaatsen is er de afgelopen jaren een risico ontstaan. De rijksoverheid heeft de taakstelling van de sociale werkvoorziening teruggebracht. Dit betekent dat er minder mensen in de sociale werkvoorziening werkzaam kunnen zijn. Als een gemeente geen lagere taakstelling kan realiseren, bijvoorbeeld door sw-medewerkers te laten doorstromen naar een reguliere arbeidsplaats, is het zelf verantwoordelijk voor de extra financiering.

Social Return on Investment (SROI) zal nadrukkelijker worden ingezet. SROI houdt in dat bij in een contract een percentage van een aanneem- of loonsom wordt geïnvesteerd in werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Minimabeleid

De gemeente heeft als visie dat inwoners zo veel mogelijk zelfredzaam moeten zijn. Het is de taak van de gemeente om dit te stimuleren. Daarnaast moet de samenleving oog hebben voor elkaar. Dit betekent dat mensen die ondanks goede wil niet in staat zijn om, zelfstandig, een baan te vinden of te houden zoveel mogelijk ondersteund worden. Dit moet gebeuren op het gebied van duurzame re-integratie en participatie, maar ook in financiële ondersteuning. Het hebben van gelijkwaardige toegang tot het sociaal, cultureel en economisch kapitaal van de gemeenschap is een van de voorwaarde voor collectieve sociale cohesie maar ook voor de sociaal economische status van het individu.

Er wordt een eenvoudiger en efficiënter minimabeleid ontwikkeld, waarin duidelijkheid voor de burger centraal staat. Hierbij zal ook het administratieve proces worden vereenvoudigd. Er zal niet worden gekort op het minimabeleid, maar er wordt wel gestreefd naar efficiencywinst in de administratieve processen.

De centrale doelstelling van het minimabeleid is tweeledig. Enerzijds willen we onze inkomensondersteuning meer in relatie brengen tot sociale participatie. Dit leidt indien mogelijk tot reguliere arbeid. Anderzijds focussen we ons op

groepen waarvan we weten dat ze een bovengemiddeld hoog risico lopen om in armoede te vervallen en buiten de samenleving te raken.

Bijzondere bijstand is de meest omvangrijke regeling van het minimabeleid. Ten opzichte van eerder beleid voert de gemeente een aantal wijzigingen door:

- De gemeente hanteert een financiële drempel. Dit betekent dat er pas bijzondere bijstand wordt verstrekt vanaf het moment dat de "noodzakelijke bijzondere" kosten per kalenderjaar hoger zijn dan 100 euro.
- We kijken per post meer kritisch naar de mogelijkheden om goedkopere en/of tweedehands goederen aan te schaffen. De consequentie is dat de minima een minder ruim bedrag ter beschikking krijgen, maar dat dit nog steeds genoeg is om het beoogde aan te schaffen.
- De aanvullende ziektekostenverzekering blijft bestaan. Inwoners kunnen hier gebruik van maken maar kunnen verder geen beroep meer doen op ondersteuning van de gemeente op dit gebied. De zorgverzekeraar is verantwoordelijk voor de juiste zorg, de gemeente ondersteunt inwoners in hun verzekeringskosten.

Behalve bijstand op individuele grondslag is er categoriale bijstand, waarin een beperkt aantal groepen zijn geformuleerd die hier voor in aanmerking komen. In Barendrecht beschouwen we chronisch zieken, ouderen en gehandicapten als doelgroepen voor deze vorm van bijzondere bijstand. Zij krijgen meer financiële ondersteuning dan voorheen.

Inwoners die langdurig moeten leven met laag inkomen en die geen uitzicht hebben op inkomensverbetering, kunnen een beroep doen op de langdurigheidstoelage. Dat de duur van het ontvangen van een uitkering leidt tot het verworven recht een extra uitkering te ontvangen past niet bij de visie die hoort bij het uitgangspunt van duurzame participatie en re-integratie. Daarom kort de gemeente op de langdurigheidstoelage, het budget wordt gehalveerd, en investeert het deze middelen in andere vormen van inkomensondersteuning.

Als gemeente vinden wij het belangrijk dat mensen met een laag inkomen deel nemen aan sport, cultuur en andere sociale activiteiten. De reden hiervoor is dat maatschappelijke participatie een belangrijk factor is in allerlei processen. Zo blijkt bijvoorbeeld dat het vinden van een baan een veel hogere slagingskans heeft wanneer iemand een uitgebreid sociaal netwerk heeft. Gezien de kwetsbaarheid van kinderen ten aanzien van armoede verhogen we het bedrag dat voor hen beschikbaar is. De bedragen voor volwassenen gaan naar beneden. De overgangsregeling van de Rotterdampas, waarbij de gemeente niet de pas voor alle inwoners beschikbaar stelt, maar waar minima de pas kunnen declareren, blijft bestaan.

Re-integratie en participatie

De bezuinigingen op het participatiebudget vormen de centrale factor in de keuzes voor de inzet van re-integratie-instrumenten. Door de bezuinigingen van de rijksoverheid zijn we genoodzaakt om andere keuzes te maken voor de komende jaren. Er van uitgaande dat uitstroom naar reguliere arbeid prioriteit heeft zal het accent voor het inzetten van het participatiebudget gelegd moet worden op de mensen waarvan is vastgesteld dat zij kunnen groeien naar trede vijf of zes.

Vorenstaande betekent niet dat we mensen met een lager groeipotentieel niet meer ondersteunen. Meer participeren in de samenleving houdt immers niet louter en alleen in reguliere arbeid verrichten maar ook vanuit een geïsoleerd bestaan weer onder de mensen komen en deelnemen aan een cursus of vrijwilligerswerk verrichten. Voor ondersteuning van personen waarvoor is vastgesteld dat doorgroei naar betaalde arbeid (binnen een jaar) te hoog is gegrepen, wordt samengewerkt met maatschappelijke instellingen (hulpverlening, welzijnswerk).

Om te waarborgen dat we een zo groot mogelijk potentieel van de arbeidsmarkt kunnen benutten voor de doelgroep van de WWB en vanaf 2013 van de WWNV gaan we op het gebied van de werkgeversbenadering twee dingen doen. Ten eerste gaan we allianties met werkgevers aan om de afstand tot de arbeidsmarkt te overbruggen. Daarnaast gaan we de huidige werkzaamheden op het gebied van de werkgeversbenadering beter organiseren. We gaan dit waar mogelijk in BAR-verband doen.

De inzet van uitkeringsgerechtigden bij maatschappelijk nuttige werkzaamheden, zoals bedoeld in de "motie Spijkenisse" wordt al in de praktijk gebracht in Barendrecht. Veelal heeft dit de vorm van vrijwilligerswerk of stage. In aanvulling hierop wordt momenteel in beeld gebracht welke mogelijkheden er nog meer zijn voor maatschappelijk zinvolle werkzaamheden in Barendrecht en op welke manier uitkeringsgerechtigden daarbij kunnen worden ingeschakeld. De wijzigingen in de WWB per 1 januari 2012 biedt de mogelijkheid het instrument tegenprestatie in te zetten. We zullen dit doen in het kader van onze doelstelling de gemeentelijke inspanningen vooral te richten op duurzame uitstroom.

Sociale werkvoorziening

De sociale werkvoorziening gaat grote veranderingen tegemoet. Op termijn (dertig jaar) zullen nog slechts 30.000 van de huidige 90.000 sw-werkplekken beschikbaar zijn. Op dit moment gaat dit al gepaard met forse maatregelen. Allereerst is er een vermindering van de taakstelling voor de sociale werkvoorziening door de rijksoverheid. Dat betekent dat er per gemeente minder mensen op een sw-plaats kunnen worden gefinancierd. 2012 zal voor de sw vooral een overgangsjaar zijn.

Er zal worden ingezet op de inpassing in de nieuwe WWNV. Gemeenten en sw-bedrijven zullen op zoek moeten naar een nieuwe manier van samenwerken voor de doelgroep die voor de sw in aanmerking zal blijven komen en de doelgroep die onder de nieuwe WWNV komt te vallen.

Het beleidskader sociale werkvoorziening wordt in BAR-verband gerealiseerd. De regie op de sociale werkvoorziening blijft in BAR-verband de verantwoordelijkheid van het regiebureau. Het regiebureau zal meegaan in de ontwikkelingen rond de BAR samenwerking op het gebied van sociale zaken. Voor 2012 worden prestatieafspraken gemaakt met de sw-uitvoeringsorganisaties.

Wat gaan we doen?

We gaan de uitdagingen op het gebied van sociale zekerheid aan door het (door)ontwikkelen van:

Sociale dienst BAR

Het onderzoeken van een sociale dienst in BAR-verband. Samen met Albrandswaard en Ridderkerk kan de organisatie van sociale zaken worden neergezet.

Allianties werkgevers arbeidsintegratie

Het aangaan van allianties met werkgevers om de afstand tot de arbeidsmarkt te overbruggen.

Social Return on Investment

Er worden meer contracten afgesloten met afspraken op basis van SROI. Ook wordt er ingezet op het opvolgen van de afgesproken doelen.

Re-integratie en participatie

Beter inzetten instrumenten met als doel uitstroom richting werk. Er zal nadrukkelijk worden gemonitord welke instrumenten goed werken en wat de resultaten zijn van de inspanningen van klantmanagers en poortwachters.

Gemeente als werkgever

De gemeente Barendrecht organiseert werkplekken in het kader van de WWNV.

Evaluatie

Meedoen naar vermogen in Barendrecht geeft het kader waar binnen de gemeente Barendrecht de keuzes op het gebied van sociale zekerheid wil verwezenlijken. Dit kader leidt tot een aantal gewenste doelstellingen. Om te kunnen beoordelen of het beleid effectief is geweest zal een evaluatie plaatsvinden op de in het beleid geformuleerde doelstellingen. Om een goede evaluatie mogelijk te maken zullen er metingen worden gedaan op de verschillende doelstellingen. Allereerst

zal er per 1 januari 2012 een nulmeting worden gedaan. Deze meting zal op 1 januari 2013 en 1 januari 2014 worden herhaald.

Inhoudsopgave

Inleiding	pagina 8
Deel 1: Algemeen Kader	pagina 12
Deel 2: Minimabeleid	pagina 35
Deel 3: Re-integratie en participatie	pagina 59
Deel 4: Wat gaan we doen en wat levert het op ?	pagina 75

Inleiding

Inleiding

In deze nota komen diverse onderwerpen aan bod die onderdeel zijn van de sociale zekerheid. Dit betekent dat het gaat over inwoners van Barendrecht die op de een of andere wijze niet of niet afdoende kunnen voorzien in hun eigen, zelfstandige, (arbeids)participatie en inkomensvoorziening. Zij kunnen niet volledig meedoen aan de Barendrechtse samenleving. De visie op de ondersteuning van deze doelgroep is de afgelopen jaren al veel veranderd, maar de sociale zekerheid maakt zich op voor de grootste stelselwijziging sinds de invoering van de bijstand. De invoering van de Wet Werken naar Vermogen (WWNV) voegt (gedeelten van) de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de Wet Werk en Bijstand (WWB) samen. De uitvoering van de nieuwe wet komt in zijn geheel bij de gemeenten terecht.

Tegelijkertijd worden er op het gebied van sociale zaken grote bezuinigingen doorgevoerd. Vooral op het gebied van re-integratie ligt er een opgave voor de gemeenten, maar ook de overheveling van de sociale werkvoorziening brengt financiële en organisatorische risico's met zich mee.

Dit stelt de gemeente Barendrecht voor een grote opgave. Samen met de decentralisaties van de begeleiding uit de AWBZ en de jeugdzorg zal dit veel veranderingen teweeg brengen in de organisatie. Er zal veel kennis moeten worden vergaard die nu nog niet binnen de gemeente aanwezig is over de onderwerpen en de doelgroepen. Daarnaast zullen de gevolgen van de economische crisis doorwerken in de stijging van de vraag naar inkomensondersteuning.

Het beleidskader voor de sociale zekerheid is het Barendrechtse antwoord op de complexiteit die op de gemeente afkomt en nu al omringt. De gemeente kiest voor oplossingen die mensen zo dicht mogelijk bij regulier werk brengen, maar er is oog voor de kwetsbare groepen. Dit antwoord is niet eenvoudig en niet op te lossen door de overheid alleen. De veranderingen brengen met zich mee dat we meer vragen van onze partners en de burgers van onze gemeente.

Worsteling en keuzes

Voor de komende jaren staan we gesteld voor een groot aantal moeilijke keuzes. De uitgaven worden zo drastisch gekort dat het onmogelijk is om op dezelfde wijze door te gaan als de afgelopen jaren. Op alle gebieden van de sociale zekerheid worden de financiële mogelijkheden kleiner, maar vooral op het re-integratiebudget wordt bezuinigd door de rijksoverheid.

De eerste stappen in de nieuwe richting zijn al gezet. Met re-integratiebedrijven zijn er nieuwe afspraken gemaakt. De financiering en de resultaten zijn meer aan elkaar gekoppeld en de regie op de burgers die een beroep doen op onze dienstverlening is in eigen hand genomen. Zo kunnen de

uitgaven en de keuzes voor de trajecten beter worden gecontroleerd. Ook is er nu al meer aandacht voor de uitstroom naar reguliere arbeid door de inzet van klantmanagers Werk.

Dat geldt ook voor de aandacht voor de doorstroom in de sociale werkvoorziening. Met het vormen van een regiebureau in BAR-verband in 2010 is ook hier al geanticipeerd op te verwachten wijzigingen in de wetgeving.

Tegelijkertijd moet er nog veel gebeuren. 2012 zal in het teken staan van de invoering van de WWNV. Voor de organisatie zal dit veel veranderingen met zich mee brengen. Nieuwe doelgroepen vanuit de sociale werkvoorziening en de Wajong zullen zich bij de gemeente melden. Waar dit nodig is zullen we een adequaat aanbod moeten doen op het gebied van inkomensondersteuning en re-integratie naar werk.

Ook in de financieringssystematiek en de relatie met werkgevers zullen aanpassingen worden doorgevoerd. Zo wordt het instrument loondispensatie geïntroduceerd, waar het rijk veel belang aan hecht bij het plaatsen van de doelgroep van de WWNV bij reguliere werkgevers.

Wat natuurlijk blijft is de ondersteuning van onze burgers die het hard nodig hebben. We doen een beroep op de verantwoordelijkheid van onze inwoners en vinden economische participatie de beste manier om uit de bijstand te komen. Het besef is er echter ook dat er mensen zijn die (tijdelijk) ondersteuning nodig hebben. De middelen die we hiervoor ter beschikking hebben willen we zo veel mogelijk inzetten voor de doelgroepen die het meest kwetsbaar zijn. Ook dit brengt keuzes met zich mee die niet altijd eenvoudig zijn.

Partners

Een ding is duidelijk. De gemeente Barendrecht kan de opgaven niet alleen aan. We gaan aan de slag met onze partners. Met de BAR-gemeenten in het organiseren van de werkzaamheden en met werkgevers om werkplekken te creëren voor de doelgroep van de Wet Werken naar Vermogen.

Waar mogelijk sluit de gemeente aan bij lopende initiatieven met betrekking tot het arbeidsmarktbeleid. Daarnaast zien we in Barendrecht een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor werkgevers en overheid om de begeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt richting reguliere werkgevers vorm te geven. De sleutel tot het succes of falen van de WWNV ligt in de bereidheid van werkgevers en overheid om nieuwe samenwerkingsvormen aan te gaan, waarin banen worden georganiseerd voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij reguliere werkgevers.

De uitvoeringsorganisaties in de sociale werkvoorziening blijven belangrijke partners voor de burgers die daar werkzaam zijn. De rol van deze organisaties

verandert wel aanzienlijk. Zij zullen zich steeds meer gaan richten op de doelgroep die beschut werkt. Voor de overige werknemers zullen de reguliere werkgevers nadrukkelijk in beeld komen.

Met de uitvoeringsorganisaties moeten daarom goede afspraken worden gemaakt met betrekking tot de rol die zij innemen. Ook afspraken op het gebied van doorstroom en uitstroom van medewerkers uit de sociale werkvoorziening zijn hierbij essentieel.

Leeswijzer

In dit kader sociale zekerheid zijn vier deelnota's opgenomen. Deel 1 is het algemene beleidskader wat een globaal beeld geeft van de ontwikkelingen, visie, opgaven, uitgangspunten en ook een aantal eerste scenario's schetst wat betreft de financiële opgaven en ontwikkelingen. Deel 2 betreft het minimabeleid. De visie, risicogroepen en instrumenten van het beleid worden uitgebreid geschetst. Daarbij wordt aandacht besteed aan de financiële consequenties van beleid. Deel 3 gaat over het beleid rondom re-integratie en participatie. De uitdagingen op dit gebied nu, en zeker ook de komende jaren, zijn groot.

Het beleidskader sluit af met deel 4 waarin de doelstellingen van de diverse onderwerpen samenkomen. Er wordt ingegaan op het totale financiële kader en de wijze van monitoren en evaluatie van de uitvoering van het beleid.

Het beleidskader is tot stand gekomen met de inbreng van maatschappelijke organisaties, werkgevers en de adviesraden.

Algemeen beleidskader Sociale Zekerheid

Achtergronden en visie

Inhoudsopgave

<u>Inleiding</u>	15
<u>Algemeen</u>	16
<u>Uitgangspunten</u>	20
<u>Kader</u>	23
<u>Wet Werken naar Vermogen</u>	26
<u>Financiële scenario's</u>	29
<u>Gevolgen invoering Wet Werken naar Vermogen</u>	31
<u>Tijdpad voor de verdere afwikkeling</u>	34
<u>Scenario's</u>	35

Inleiding

Het algemeen beleidskader bevat de overkoepelende visie van de gemeente Barendrecht. In het kader wordt de achtergrond van de ontwikkelingen op economisch en politiek vlak geschetst. De specifieke positie van Barendrecht wordt vanuit het collegeprogramma en de huidige lokale situatie ingevuld.

De uitgangspunten met betrekking tot de rol van de BAR-samenwerking en de verwachtingen ten opzichte van andere partners, zoals vooral de werkgevers, worden uiteengezet. De verschillende onderdelen van de sociale zekerheid komen aan bod, inclusief de uitdagingen op sociaal en financieel gebied. Zo ontstaat een duidelijk beeld van de achtergrond van de veranderingen die op Barendrecht afkomen, van de eigen positie van de gemeente, de risico's en de keuzes die we maken om zo goed mogelijk voorbereid te zijn op de toekomst van de sociale zekerheid.

Algemeen

Economische ontwikkelingen

De economische crises van de afgelopen jaren hebben een grote omslag betekend op het gebied van de sociale zekerheid. De economie is tot stilstand gekomen en er is sprake geweest van een historisch ongekeerde economische krimp. De jarenlange teruggang van het aantal bijstandgerechtigden in Nederland is omgeslagen in een flinke toestroom naar de publieke voorzieningen.

Inmiddels zien we de economie weer langzaam groeien en ook de perspectieven op de arbeidsmarkt nemen weer toe. Het risico voor een nieuwe economische terugval is echter heel reëel. Zeker gezien de economische situaties van een aantal EU-lidstaten en de schuldenproblematiek van de Verenigde Staten. Het is zeer lastig te voorspellen welke gevolgen dit voor Nederland in het algemeen en de gemeente Barendrecht in het bijzonder zal gaan hebben. Duidelijk is wel dat de opgaven er in de komende jaren niet eenvoudiger op worden.

Daarnaast is het echter zo dat een groot deel van de personen op de arbeidsmarkt de komende jaren met pensioen zullen gaan. De vervangingsvraag alleen, dus zonder dat er sprake is van extra banen door economische groei, zal niet kunnen worden opgevangen vanuit het aanbod uit de huidige arbeidsmarkt en de schoolverlaters. We zijn het onszelf daarom verplicht om zo veel mogelijk mensen naar de arbeidsmarkt te begeleiden. Dit is een gezamenlijke opgave van ondernemers, onderwijs en overheid.

De nasleep van de economische crisis heeft ook zijn impact op de gehele sociale zekerheid. Niet alleen is er een stijging van de uitkeringen en het beroep op het minimabeleid, ook is er een grote vraag naar schuldhulpverlening ontstaan. Tegelijkertijd heeft de crisis geleid tot een grote reeks bezuinigingen van het kabinet. Ook de sociale zekerheid ontkomt hier niet aan. Van het budget om mensen aan het werk te helpen blijft op termijn nog slechts 1/3 over. De bijdrage van het rijk voor de sociale werkvoorziening neemt af. De gemeenten zullen meer mensen moeten helpen met minder geld. Dat is een grote opgave, maar biedt ook kansen.

Wet Werken naar Vermogen

De invoering van de WWNV biedt deze nieuwe mogelijkheden. De WWNV is een grote wijziging op het gebied van de sociale zekerheid. De nieuwe wet is een regeling voor alle mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De wet vervangt (delen van de) Wsw, de Wajong en de WWB. De gemeenten krijgen de verantwoordelijkheid voor de begeleiding naar werk voor een brede doelgroep.

De bezuinigingsoperatie die onderdeel is van het nieuwe kader maakt de invoering van de WWNV ook een risicovol traject. De bezuinigingen op het participatiebudget zijn zo groot dat er wel gekozen moet worden voor een volledig andere invulling van de werkzaamheden op het gebied van re-integratie en participatie. En de overgang van de sociale werkvoorziening naar de WWNV lijkt volgens de VNG niet over voldoende financiële dekking te beschikken.

Overige decentralisaties

Daarnaast worden de komende jaren ook decentralisaties op het gebied van de AWBZ en de jeugdzorg ingezet. De verantwoordelijkheid voor gemeenten wordt ook op die gebieden dus groter. Deze decentralisaties raken ten dele dezelfde doelgroepen. Zeker op individueel en gezinsniveau kan dit grote impact hebben voor de financiële situatie en de participatie- en ondersteuningsvoorzieningen.

Huidige situatie in Barendrecht

De economische situatie heeft ook zijn impact op de gemeente Barendrecht. In 2010 is de stijging van de werkloosheid relatief groot geweest. Dit heeft ook bijgedragen aan de verdere toename van het aantal bijstandsuitkeringen. Over een langere periode is, mede door de grote groei van de gemeente, de ontwikkeling van de bijstand in de periode 2004-2010 met een 48% stijging (ten opzichte van een landelijke daling van 11%) de op 1 na hoogste van Nederland. Deze ontwikkeling heeft er toe geleid dat er een groot verschil is ontstaan tussen de bijdrage die Barendrecht van het ministerie ontvangt en de daadwerkelijke uitgaven die Barendrecht betaalt aan bijstandsuitkeringen voor haar burgers.

Er is echter voldoende aanleiding om op de lange termijn optimistisch te kijken naar de situatie in Barendrecht. Ondanks de stijging van de afgelopen jaren blijft het percentage werklozen nog steeds relatief laag ten opzichte van andere gemeenten. Positief is ook dat de stijging van de bijstand in 2011 lijkt te stagneren. De stand in januari 2011 was 342 en in september 2011 341 personen. Daarnaast blijft de economische ontwikkeling bovengemiddeld goed. Barendrecht heeft een bloeiende economie die kansen biedt om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een plek te bieden.

Resultaten exploitatiescan Deloitte

Deloitte heeft een exploitatiescan uitgevoerd voor de gemeente Barendrecht. Deze scan heeft tot de volgende uitkomsten geleid op het gebied van de sociale zekerheid:

- De uitgaven voor activiteiten in het kader van werk en inkomen zijn lager dan haar referentiegemeenten.

- De uitgaven hebben hoofdzakelijk betrekking op sociale uitkeringen vanuit de Wet werk en bijstand, waarbij het aantal bijstandsccliënten in relatie tot haar referenties aan de ondergrens zit (bron: statline.cbs.nl).
- Voorts kan geconstateerd worden dat de gemeente Barendrecht per inwoner minder netto-uitgaven begroot in het kader van gemeentelijk minimabeleid dan haar referenties.

Barendrecht geeft dus relatief weinig uit aan sociale zekerheid. Voor een groot deel wordt dit bepaald door het relatief lage aantal mensen met een minimuminkomen in de gemeente.

De sociale kant van Barendrecht

Barendrecht heeft op het gebied van sociale zaken een hoog ambitieniveau. In het collegeprogramma is dit als volgt geformuleerd:

- Wij willen een gemeente zijn waar de werkloosheid laag blijft en waar zich een bovengemiddeld aantal banen bevindt.
- Wij willen zelfredzaamheid stimuleren: de Barendrechtse gemeenschap moet oog hebben voor elkaar en indien nodig ook voor elkaar zorgen.
- Voor mensen die een beroep doen op sociale voorzieningen verstrekken wij een (tijdelijk) vangnet, met als voornaamste doel hen te stimuleren zo snel mogelijk weer aan het werk te gaan.

Deze sociale kant van Barendrecht geeft een aantal belangrijke richtlijnen voor het invullen van dit algemeen beleidskader. De gemeente is sociaal, maar gericht op de (economische) zelfredzaamheid van de burgers in de gemeente. Het verrichten van betaalde arbeid draagt bij aan een zinvol leven.

Handhaving

Handhaving is een belangrijk instrument om de voorzieningen terecht te laten komen bij de mensen voor wie deze bedoeld is. De gemeente Barendrecht is een sociale gemeente, maar is streng op het gebied van misbruik. Er is een pilot programmatisch handhaven gestart. De resultaten van deze pilot kunnen leiden tot wijzigingen in het beleid.

BAR-samenwerking

De uitdagingen op het gebied van de sociale zekerheid zijn zeer groot. In een onzeker economisch klimaat worden de gemeenten verantwoordelijk voor de invoering van zeer ingrijpende nieuwe wetgeving. Dit geldt voor de WWNV, maar ook voor de decentralisaties op het gebied van AWBZ en Jeugdzorg.

Deze transities hebben een grote impact op de gemeentelijke organisaties en kennen een financieel en maatschappelijk afbreukrisico. De gemeente Barendrecht zal de overgang naar de nieuwe wetgeving niet alleen kunnen organiseren. De samenwerking met de BAR-gemeenten zal op het gebied van sociale zekerheid nadrukkelijk worden gezocht. Dit past naadloos op de bredere geïntensiveerde samenwerking in BAR-verband. De samenwerking moet uiteindelijk leiden tot een hogere kwaliteit van de dienstverlening tegen lagere kosten en de risico's worden beperkt.

Ambitie gemeente Barendrecht

Het beleidskader sociale zekerheid kent een ambitieuze agenda. Deze past bij het hoge ambitieniveau dat Barendrecht heeft op dit gebied. De economische omgeving van Barendrecht biedt ook veel mogelijkheden om aan dit niveau te voldoen. Het behalen van de doelstellingen die zijn opgenomen in het beleidskader zal grote inspanningen vragen van de gemeentelijke organisatie en onze partners. De afspraken met werkgevers en sw-bedrijven, de ontwikkelingen in BAR-verband, de doorontwikkeling van het klantmanagement en het inzetten en monitoren van afspraken op het gebied van SROI, zijn intensieve trajecten.

De ingezette maatregelen moeten ertoe leiden dat de ontwikkeling van het bestand in Barendrecht positiever is dan het landelijke gemiddelde. Dit is een belangrijke trendbreuk voor de gemeente. Dat is de afgelopen jaren niet eerder gelukt. Tegelijkertijd gaan de voorbereidingen van start voor de invoering van de WWNV.

Sociaal karakter

Het sociale karakter van de gemeente Barendrecht is een belangrijk onderdeel van het beleidskader sociale zekerheid. Degenen die zelf hun weg kunnen vinden hebben geen ondersteuning nodig. We zetten ons in voor de doelgroepen aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Het re-integratiebudget zetten we in voor degenen die naar werk begeleid kunnen worden. Daarnaast maken we afspraken voor de doelgroep die niet direct naar werk begeleid kan worden met maatschappelijke organisaties.

Uitgangspunten

Sociale zekerheid

De sociale zekerheid is het stelsel dat mensen ondersteuning biedt op het moment dat (tijdelijk) niet voldoende in inkomen of verzorging kan worden voorzien. Het stelsel bestaat uit voorzieningen en verzekeringen. De uitvoering ligt gedeeltelijk centraal, maar de komende jaren zullen de voorgenomen decentralisaties de invloed van de gemeenten op het stelsel doen toenemen.

Voor de gemeente Barendrecht onderscheiden we onder de noemer sociale zekerheid de volgende onderwerpen:

Inkomensdeel WWB

De bijstandsuitkering is het vangnet op het gebied van inkomensondersteuning.

Re-integratie en participatie

Re-integratie: Het begeleiden van mensen richting (regulier) werk.

Sociale werkvoorziening: Het organiseren van werkzaamheden voor mensen met een indicatie voor de sociale werkvoorziening.

WWB-ers en sociale activering: Aan mensen met een bijstandsuitkering die niet (op korte termijn) begeleid kunnen worden naar de arbeidsmarkt wordt door de gemeente Barendrecht een vervangend aanbod gedaan, waarin via sociale activeringstrajecten een bijdrage wordt geleverd aan maatschappelijk zinvolle activiteiten binnen Barendrecht.

Minimabeleid

Het minimabeleid biedt aanvullende voorzieningen voor mensen met een inkomen tot 110% van het bijstandsniveau.

Schuldhulpverlening

Schuldproblematiek is de afgelopen jaren voor een steeds grotere groep mensen actueel geworden. De inspanningen op het gebied van schuldhulpverlening bieden ondersteuning aan deze mensen. De notitie schuldhulpverlening is onderdeel van het beleidskader sociale zekerheid. Deze notitie is eerder al in de raad besproken en wordt daarom in dit document niet uitgebreid behandeld.

Schaal

Het is voor de gemeente Barendrecht duidelijk dat de opgaven die vanuit de WWNV en de overige decentralisaties op de gemeente afkomen niet door Barendrecht alleen kunnen worden opgepakt. De (financiële) afbreukrisico's zijn te groot. Op financieel gebied is er voornamelijk in de herstructurering van de sociale werkvoorziening een groot risico voor gemeenten. Door de decentralisaties wordt ook de druk op de ambtelijke organisatie groter. Een goede samenwerking met andere gemeenten kan deze risico's verkleinen. Ook kan samenwerking de efficiency en de dienstverlening aan de klant verbeteren.

Er is geen algemeen antwoord te formuleren op de vraag welke schaal het best is om werkzaamheden op sociaal gebied uit te voeren. In het land zijn verschillende vormen van samenwerking gekozen. Alle vormen hebben voor- en nadelen. Gebleken is wel dat de belangrijkste voorwaarde om een alliantie te doen slagen is te kiezen voor een voor de betrokken partijen logische oplossing, die past in de bestuurlijke omgeving. De ontwikkelingen in BAR-verband geven voldoende aanleiding om met de BAR-gemeenten gezamenlijk de taken op het gebied van sociale zaken op te pakken. Samenwerking vanuit de BAR-gemeenten met andere partners is echter niet bij voorbaat uitgesloten. De benodigde schaalgrootte blijft een aandachtspunt.

Sociale dienst BAR

De schaal van BAR is op dit moment de juiste om de sociale zekerheid te organiseren. Dat betekent dat er onderzocht zal worden of er gestart wordt met een sociale dienst BAR. In BAR-verband kunnen we zo de gemeentelijke taken op het gebied van de sociale zekerheid organiseren. We gaan onderzoeken welke onderwerpen op het brede terrein van de sociale voorzieningen binnen een gemeenschappelijke sociale dienst georganiseerd kunnen worden. Daarbij komt de wenselijkheid van een gezamenlijk beleidskader aan bod. Ook de rol van lokale initiatieven wordt hierin meegenomen. De dienstverlening blijft dicht bij de burger georganiseerd. Er wordt onderzocht of de ondersteunende functies (beleid, administratieve en financiële ondersteuning) binnen een SD BAR georganiseerd kunnen worden.

In dit proces wordt wel uitdrukkelijk gekeken naar de (financiële) impact van de WWNV en de vraag worden beantwoord of er op bepaalde gebieden in breder verband samenwerking moet worden gezocht.

Positie werkgevers, overheid en onderwijs

Re-integratie van uitkeringsgerechtigden is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van werkgevers en overheid. Deze gezamenlijke

verantwoordelijkheid betekent ook een gezamenlijke aanpak, waarbij de wensen van werkgevers enerzijds en de (ontwikkelings)mogelijkheden van werkzoekenden anderzijds, leidend zijn. Barendrecht gaat daarom in 2012 van start met een aantal werkgevers om deze plekken te organiseren. In de relatie met werkgevers worden de nieuwe mogelijkheden van de WWNV al geïnterpreteerd.

De WWNV biedt nieuwe mogelijkheden op het gebied van loondispensatie voor werkgevers. De werkgever wordt hierbij gecompenseerd voor het percentage dat een medewerker niet productief. Om dit percentage te kunnen bepalen is er een objectieve wijze van indiceren noodzakelijk. Op dit moment lopen er in het land verschillende pilots om te onderzoeken hoe de indicatie kan plaatsvinden.

Voor de benadering van werkgevers zullen we aansluiting vinden bij bestaande initiatieven, als dat zinvol is. De gemeente Barendrecht zal zelf echter ook, eventueel in BAR-verband, het gesprek met lokale en regionale werkgevers aan gaan om afspraken te maken over de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij reguliere werkgevers.

Gemeente als werkgever

De gemeente heeft niet alleen de rol van bemiddelaar tussen werkzoekende en werkgever, maar is zelf ook werkgever. De rol van gemeente als werkgever heeft een voorbeeldfunctie voor de omgang met de WWNV. De gemeente Barendrecht zal binnen het personeelsbeleid daarom ook actieve invulling geven aan het bieden van een werkplek aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit zal op termijn resulteren in een vast percentage van het personeel van de gemeente Barendrecht.

Brede inzet domein Zorg en Welzijn

De beperking van de budgetten verplicht tot het maken van slimme combinaties over de grenzen van de beleidsterreinen heen. De ontwikkelingen worden dan ook geplaatst in de bredere context van zorg en welzijn. De decentralisaties op dit gebied (jeugdzorg en AWBZ) worden dan ook nadrukkelijk gevolgd.

Kader

I-deel analyse

De verhouding tussen het beschikbare budget en de daadwerkelijke uitgaven voor de bijstanduitkeringen is zeer scheef. De oorzaak ligt grotendeels in de grote stijging van het aantal bijstandgerechtigden in Barendrecht in de afgelopen tien jaar. De vraag is of dit geen structureel financieel tekort met zich meebrengt. Meer inzicht in de werking van het objectief verdeelmodel voor de gemeente Barendrecht is daarom nodig. Hier is nader onderzoek voor noodzakelijk. Dit onderzoek zal eind 2011 worden afgerond.

Minimabeleid

Er wordt een eenvoudiger en efficiënter minimabeleid ontwikkeld, waarin duidelijkheid voor de burger centraal staat. Hierbij zal ook het administratieve proces worden vereenvoudigd. Er zal niet worden gekort op het minimabeleid, maar er wordt wel gestreefd naar efficiencywinst in de administratieve processen. De focus van het minimabeleid ligt op maatschappelijke en arbeidsparticipatie. Zo levert het een bijdrage aan de deelname van zo veel mogelijk mensen aan de samenleving in Barendrecht. Het uitgangspunt hierbij is dat ook het minimabeleid zo veel mogelijk moet bijdragen aan het overbruggen van de afstand richting werk. Hoe het minimabeleid er exact uit gaat zien wordt uiteengezet in het volgende hoofdstuk.

Re-integratie en inzet participatiebudget

Het participatiebudget bestaat uit de onderdelen inburgering, educatie en werk. Van het totale budget zal op macroniveau op termijn nog naar verwachting ongeveer 1/3 overblijven. Van ongeveer € 2 miljard in 2010 daalt het budget naar ca. € 700 miljoen in 2014. De re-integratie van mensen naar de arbeidsmarkt zal dus anders moeten worden ingericht.

Re-integratie naar werk is een belangrijke manier om de burger weer zelfredzaam te maken. De gemeente Barendrecht zet een aantal instrumenten in om de re-integratie te bewerkstelligen. De gemeente Barendrecht kent de functies poortwachter en klantmanager. De poortwachter is het eerste aanspreekpunt van de gemeente. De poortwachter maakt de eerste inschatting van de aanmelding en bekijkt de opties van de klant. Hierbij wordt vooral ook gekeken naar de mogelijkheden buiten het domein van de gemeente. Op deze manier wordt 60% van de aanvragen al door de poortwachter afgehandeld en leidt dit niet tot een verdere aanvraag voor de uitkering.

Daarnaast zijn er een aantal klantmanagers re-integratie in dienst van de gemeente Barendrecht. Deze klantmanagers bepalen het traject dat de klant gaat

volgen nadat de uitkering is toegekend. Uitgangspunt hierbij is dat de klant zo veel mogelijk richting regulier werk wordt begeleid. In eerste instantie wordt daarom gekeken of er direct een match kan worden gemaakt met een vacature.

De trajecten worden uitgevoerd door re-integratiebedrijven. In BAR-verband zijn de contracten op het gebied van re-integratie afgesloten. De doelgroepen binnen de gemeente Barendrecht zijn geïdentificeerd en geplaatst op de participatieladder. Hieruit blijkt dat het grootste gedeelte van de klanten een grote afstand heeft tot de reguliere arbeidsmarkt.

De gemeente Barendrecht gaat de succesvolle trajecten intensiveren. Hierbij is de uitstroom naar werk leidend. Ook wordt de directe relatie met de werkgevers in Barendrecht gezocht. Voor 2012 betekent dit dat er al nadrukkelijk met werkgevers afspraken worden gemaakt op het gebied van arbeidsintegratie. Op deze manier wordt ook al ingespeeld op de invoering van de WWNV. Een verdieping van het onderwerp re-integratie wordt gegeven in het hoofdstuk Re-integratie en Participatie.

Sociale werkvoorziening

Mensen die niet in staat zijn om op de reguliere arbeidsmarkt werk te verrichten kunnen in aanmerking komen voor een baan in de sociale werkvoorziening. Het grootste gedeelte van de burgers uit Barendrecht in de sociale werkvoorziening is werkzaam bij de Roteb in Rotterdam of bij Drechtwerk in Dordrecht.

Met de sw-bedrijven worden met ingang van 2012 prestatieafspraken gemaakt. Deze prestatieafspraken gaan over de doorstroom binnen de uitvoeringsorganisatie en uitstroom van medewerkers richting regulier werk. Ook is het streven te zorgen voor werkplekken binnen de gemeente waarin iemand woonachtig is.

Op het gebied van de financiering van de sw-plaatsen is er de afgelopen jaren een risico ontstaan. De rijksoverheid heeft de taakstelling van de sociale werkvoorziening teruggebracht. Dit betekent dat er minder mensen in de sociale werkvoorziening werkzaam kunnen zijn. Als een gemeente geen lagere taakstelling kan realiseren, bijvoorbeeld door sw-medewerkers te laten doorstromen naar een reguliere arbeidsplaats, is het zelf verantwoordelijk voor de extra financiering.

De regie op de sociale werkvoorziening blijft in BAR-verband de verantwoordelijkheid van het regiebureau sociale werkvoorziening. Het regiebureau zal meegaan in de ontwikkelingen rond de SD BAR. Ook de sociale

werkvoorziening wordt uitgebreider besproken in het hoofdstuk Re-integratie en Participatie.

Social Return on Investment

Social Return on Investment (SROI) zal nadrukkelijker worden ingezet. SROI houdt in dat bij in een contract een percentage van een aanneem- of loonsom wordt geïnvesteerd in werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Vaak gaat het om 5% van het totaalbedrag. SROI is een vorm van maatschappelijke verantwoord ondernemen. Via SROI draagt de contractant de betrokkenheid uit bij de maatschappij. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt krijgen een kans om kennis en werkervaring op te doen, waardoor zij een betere kans maken op de arbeidsmarkt.

Het instrument zal bij meer contractuele afspraken een plek krijgen. Om dit te bereiken zal de procedure rond SROI worden aangescherpt. In 2012 gaan we onderzoeken hoe we SROI kunnen verankeren in de organisatie, als dat mogelijk is in BAR-verband.

Regionaal arbeidsmarktbeleid

Het regionaal arbeidsmarktbeleid in Rijnmond-verband draagt bij aan de ontwikkelingen in Barendrecht. Concreet gaat het hierbij om het gebruiken van regionale afspraken tussengemeenten en werkgevers en het inzetten van opleidingsbudgetten.

Al enkele jaren participeren we (in BAR-verband) in het Rijnmond-overleg over arbeidsmarktbeleid. Vorig jaar is daarin veel aandacht besteed aan het Actieplan jeugdwerkloosheid, leerwerktrajecten en leerwerkloket. Ook komt in dit overleg de afstemming aan de orde en eventuele afspraken tussen gemeenten en werkgevers in de regio en de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt via overleg met de ROC's, de kenniscentra, streven naar een afstemming tussen vraag en aanbod over de gemeentegrenzen heen. Voor een efficiënte werkgeversbenadering is het participeren in dit regionaal arbeidsmarktbeleid van groot belang. In BAR-verband zal dit nader worden ingevuld.

Wet Werken naar Vermogen

Het kabinet streeft ernaar op 1 januari 2013 de WWNV in te voeren. De nieuwe wet vervangt (delen van) de WWB, de Wsw en de Wajong. De nieuwe wetgeving bepaalt voor het grootste deel het kader voor de sociale zekerheid in Barendrecht. De nieuwe wet geeft nieuwe mogelijkheden om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar regulier werk te begeleiden. De invoering van de WWNV brengt nieuwe doelgroepen naar de gemeente. Burgers die niet volledig duurzaam arbeidsongeschikt zijn komen niet meer in aanmerking voor de Wajong of sociale werkvoorziening. De gemeente zal een passend aanbod moeten doen voor de inkomens- en re-integratievoorzieningen.

Slechts een beperkt aantal Wajongers zal in aanmerking komen voor een bijstandsuitkering omdat het grootste deel volledig duurzaam arbeidsongeschikt is en/of niet voldoet aan de voorwaarden van de WWNV. Voor de sw gaat het om de nieuwe instroom die niet valt onder de voorwaarden van het beschermt werken. Dat zal naar schatting ongeveer 2/3 van de nieuwe instroom omvatten.

Een onzekere factor blijft echter het financiële kader voor de WWNV. De bezuinigingen zijn zo fors dat het de vraag is of er voldoende financiële armslag voor de gemeenten zal zijn om de maatschappelijke doelstellingen te kunnen verwezenlijken.

De rol van werkgevers wordt cruciaal in de nieuwe wet. Door de afbouw van sw-plaatsen en Wajong-uitkeringen is het noodzakelijk dat er meer plaatsen komen binnen de reguliere arbeidsmarkt. De gemeente speelt hierbij een belangrijke trekkersrol, maar de verantwoordelijkheid is een gezamenlijke. Er worden daarom afspraken gemaakt in het kader van het regionaal arbeidsmarktbeleid met ondernemers, onderwijs en overheid. Daarnaast worden met individuele werkgevers trajecten ontwikkeld voor de begeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt richting reguliere arbeid.

Uitgangspunten WWNV

Voor mensen in de nieuwe Wet:

- Iedereen werkt naar zijn of haar mogelijkheden, zo veel mogelijk bij een reguliere werkgever;
- Loondispensatie kan worden ingezet;
- WWNV volgt de voorwaarden van de WWB.

Voor de uitvoering:

- Financiële verantwoordelijkheid en beleidsvrijheid voor gemeenten;

- 1 ongedeeld re-integratiebudget;
- Ondersteuning voor gemeenten bij invoering Wwv en herstructureringsfaciliteit sociale werkvoorziening.

Voor de werkgevers:

- Dienstverlening op maat;
- Betalen op basis van geleverde productiviteit totdat het minimumloon kan worden verdiend (loondispensatie);
- Een regeling is duidelijker; eenvoudige en effectieve instrumenten; bureaucratie zo veel mogelijk uit handen.

Financiële scenario's

In dit gedeelte wordt informatie gegeven over het tijdspad voor de verdere afwikkeling en een inschatting van de financiële gevolgen van de veranderingen op het gebied van sociale zekerheid. Deze analyse is waar mogelijk gedaan op basis van de voor Barendrecht bekende budgetten, maar blijft voor een groot deel een inschatting. De basis hiervan ligt in de landelijke budgetten en overige informatie vanuit het ministerie, maar ook berekeningen van UWV en Divosa zijn betrokken in de analyse. Het beeld geeft een zo goed mogelijk inzicht in de verwachtingen, maar blijft gebaseerd op een aantal aannames.

Analyse financiële gevolgen

Inkomensdeel

De financiële risico's voor het betalen van de bijstandsuitkeringen worden per 2012 minder groot voor de gemeente Barendrecht. De lasten voor de gemeente Barendrecht waren de afgelopen jaren veel hoger dan de baten. Voor 2011 komt Barendrecht ongeveer €1.500.000 tekort. Als de Meerjarig Aanvullende Uitkering (MAU) door het Rijk wordt toegekend, zal er nog een eigen bijdrage voor Barendrecht blijven van ca. €250.000. Dit is ongeacht de hoogte van het totale verschil tussen inkomsten en uitgaven. De verwachting is dat er eind 2011 duidelijkheid zal zijn over de toekenning van de MAU.

De uitkering van het Rijk is voor 2012 voor Barendrecht fors verhoogd. De negatieve implicaties van het verdeelmodel zijn hierdoor voor Barendrecht verminderd. De inkomsten voor 2012 komen daarom dichterbij het niveau van de uitgaven. Op basis van de uitgaven in 2011 is er echter nog altijd een tekort van €500.000. Dat is minder dan in 2011, maar de inkomsten en uitgaven lopen nog steeds uit elkaar. Hiervoor geldt ook dat bij de toekenning van de MAU een eigen bijdrage voor de gemeente Barendrecht overblijft van ca. €250.000. De overige kosten worden door het rijk vergoed.

	<i>Inkomsten</i>	<i>Uitgaven</i>
2011	€3.621.740	€5.000.000
2012	€4.493.152	€5.000.000 ¹
2013	€4.501.714 ²	
2014	€4.555.230 ³	

¹ Op basis van de uitgaven in Barendrecht van 2011

² Gebaseerd op de verdeling van totale landelijke budget

³ Idem

Participatiebudget

Het participatiebudget kent een forse daling van de beschikbare middelen. Het voortzetten van de ingezette instrumenten in 2011 zal een totaal aan kosten genereren van €1.500.000. Het beschikbare budget is:

2011	€1.531.258
2012	€727.544
2013	€630.831 ⁴

Onderverdeeld in de verschillende budgetten betekent dit voor Barendrecht:

	2011	2012
Re-integratie	€622.836	€257.965
Inburgering	€626.617	€192.209
Educatie	€281.805	€277.370

Het budget voor educatie is niet vrij besteedbaar, maar moet bij het ROC worden ingezet.

Het budget dat in 2012 kan worden besteed is daarom €257.965 + €192.209 = €450.174 ten opzichte van €1.249.453 in 2011. Er is hier sprake van meer dan een halvering van het beschikbare budget. Het is duidelijk dat we op het gebied van re-integratie de mensen en middelen anders moeten inzetten.

Minimabeleid

Het minimabeleid kan de komende jaren onder druk komen te staan. De uitgaven van het minimabeleid groeien gewoonlijk mee met de stijging van het aantal bijstandgerechtigden. Er komen namelijk meer mensen met een minimuminkomen. Bij een gelijkblijvend bestand betekent dit dat de kosten op hetzelfde niveau uitkomen als in 2011.

Een stijging van 5% betekent ook voor het minimabeleid een stijging van dezelfde orde. Dat betekent een overschrijding van het totaalbudget ongeveer €17.000 in 2012 en €17.850 in 2013.

Sociale werkvoorziening

De uitvoeringsorganisaties voor de sociale werkvoorziening zitten in een omvangrijk veranderingsproces. De financiële druk wordt opgevoerd door het verminderen van de rijksbijdrage per persoon. Ook het financiële risico voor gemeenten is groot omdat de taakstelling naar beneden is bijgesteld. Door de snelle afbouw van de taakstelling door het rijk (waarmee de financiën terug

⁴ Gebaseerd op de verdeling van het totale landelijke budget

lopen) en minder snel verloop in de geplaatste sw-populatie, is scheefgroei ontstaan. Het financiële risico van de verminderde taakstelling ligt bij de gemeenten. De taakstelling voor 2011 is voor Barendrecht 71 SE. Op dit moment zitten we ongeveer vier SE boven de taakstelling.

Taakstelling realiseren =	€0
Taakstelling + 4 SE (huidige situatie) = 4*25000 (rijksbijdrage 2011) =	€100.000
Taakstelling + 8 SE = 8*25000 =	€200.000

Budget sociale werkvoorziening Barendrecht
2011 €1.829.622
2012 €1.841.320 ⁵

Gevolgen invoering Wet Werken naar Vermogen

Nieuwe doelgroepen

Door de invoering van de WWNV komen er twee nieuwe doelgroepen naar de gemeenten. Het betreft (voormalig) Wajongers en nieuwe instroom die op dit moment nog in aanmerking komt voor de sociale werkvoorziening.

Instroom Wajong in WWNV

De totale Wajongpopulatie in Barendrecht is 370 personen. De doelgroep van de Wajong die overgaat naar de WWNV is in eerste instantie beperkt tot Wajongers die vanaf 1 januari 2013 instromen. Dat betekent een instroom in Barendrecht van ongeveer 10 personen. Van deze 10 is naar schatting 40% volledig en duurzaam arbeidsongeschikt. Deze groep blijft het recht houden op een Wajonguitkering. Dat betekent in 2013 een aanwas vanuit de Wajong naar de WWNV van ongeveer 6 personen.

In 2014 gaan ook mensen over die in 2012 een Wajonguitkering toegekend hebben gekregen. Dat betekent voor Barendrecht een instroom van ca. 12 personen van mensen die onder de WWNV komen te vallen. Voor de overige Wajongers blijft de verantwoordelijkheid voor de uitkering en de re-integratie bij UWV.

Recht op uitkering

Niet alle nieuwe instromers zullen voldoen aan eisen voor een uitkering, omdat niet wordt voldaan aan de inkomenstoets. Dit is het geval als er sprake is van een gezinsinkomen of eigen vermogen. Wel heeft deze gehele groep recht op ondersteuning richting arbeid. Het daadwerkelijke extra beroep op

⁵ Gebaseerd op de verdeling van het totale landelijke budget

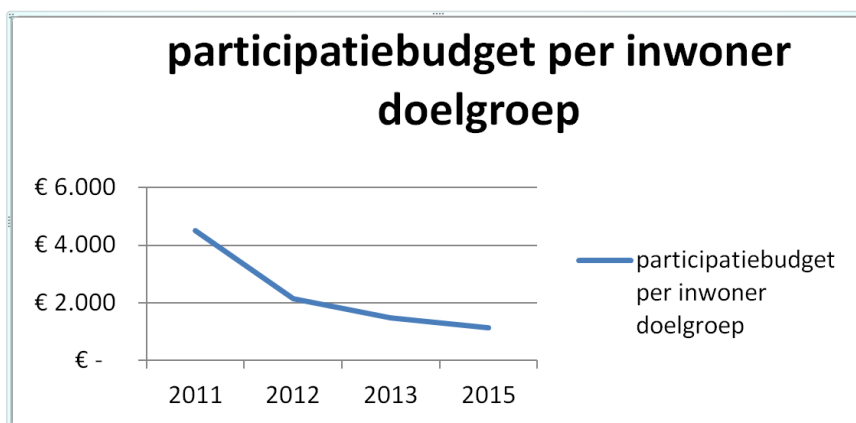
inkomensondersteuning zal neerkomen op ongeveer 1/3 van de nieuwe aanmeldingen. Dat betekent in 2013 ongeveer 2 personen extra instroom in de uitkering en in 2014 ongeveer 4 personen extra.

Sociale werkvoorziening

De totale doelgroep van de sociale werkvoorziening is voor Barendrecht ongeveer 85 personen (=75 SE). Deze zullen echter hun indicatie voor de sociale werkvoorziening behouden. Dat geldt ook voor mensen die nu op de wachtlijst staan. Alleen nieuwe instroom zal onder de doelgroep van de WWNV vallen. De nieuwe instroom van mensen met een sw-indicatie komt voor Barendrecht op jaarbasis neer op ongeveer 10 personen. Naar schatting 2/3 van deze groep zal onder de doelgroep van de WWNV komen te vallen. Hiervoor geldt ook dat zijn een beroep kunnen doen op de re-integratie-instrumenten van de gemeente, maar niet allemaal zullen zijn in aanmerking komen voor een inkomensvoorziening. Volgens dezelfde redenering als bij Wajong zal dit gelden voor ongeveer 2 personen in 2013 en hetzelfde aantal in 2014.

Ontwikkeling budget re-integratie

Het beschikbare budget voor re-integratie van de nieuwe doelgroep zal zich in ieder geval tot 2015 negatief ontwikkelen. In bijgaand schema een overzicht van het gemiddelde beschikbare budget per inwoner van de doelgroep.

Maatschappelijk risico

Naast een financieel risico brengt de WWNV en het beperkte participatiebudget een maatschappelijk risico met zich mee. De gemeenten krijgen te maken met nieuwe doelgroepen vanuit de sociale werkvoorziening en de Wajong. De dienstverlening aan deze groepen vergt wellicht een andere benadering dan de bekende doelgroepen.

In combinatie met de beperking van de budgetten op het gebied van re-integratie en participatie is er het risico dat niet aan iedereen die een beroep doet op de gemeente een adequaat traject kan worden geboden.

Tijdpad voor de verdere afwikkeling

Leidend in het tijdpad is de planning van het ministerie. Het belangrijkste tijdpad is daarbij de invoering van de WWNV.

Planning Ministerie SZW

Het ministerie heeft de volgende planning afgegeven.

2011	Conceptwetsvoorstel WWNV in Ministerraad
	Indiening wetsvoorstel WWNV in Tweede Kamer en start parlementaire behandeling
2012	Start implementatie activiteiten WWNV
	Plaatsing WWNV in Staatsblad
1 januari 2013	Ingangsdatum WWNV
	- Invoering instrument loondispensatie in WWNV
	- Ontschotten re-integratiebudgetten WWB, Wajong en Wsw
	- Beperken Wajong tot volledig en duurzaam arbeidsongeschikten
	- Beperken nieuwe instroom Wsw tot beschutte arbeid
1 januari 2014	Verlagen uitkering gedeeltelijk arbeidsgeschikte Wajongers (zittend bestand) naar 70% van het wettelijk minimumloon

Tijdpad Barendrecht

Barendrecht volgt het tijdpad van het ministerie. Dit gebeurt waar mogelijk in BAR-verband.

December 2011	Bespreking raad beleidskader sociale zekerheid 2012-2014
2 ^e kwartaal 2012	Implementatieplan WWNV, waarin opgenomen de benodigde expertise en menskracht
2e helft 2012	Implementatie WWNV
1 januari 2013	Invoering WWNV

Scenario's

Op basis van een aantal scenario's kunnen de financiële risico's van de gemeente Barendrecht in de sociale zekerheid in beeld worden gebracht. Voor 2012 zijn drie scenario's geschetst. In het eerste scenario wordt uitgegaan van de huidige situatie, waarbij uitgegaan wordt van het gelijk blijven van het WWB-bestand. Dit is ook de verwachting voor 2011. In scenario 2 en 3 wordt geschetst wat de financiële consequenties zijn van een stijging van het bestand met respectievelijk 5% en 10%. De daadwerkelijke verandering van het bestand zal, naast de inspanningen van de gemeente Barendrecht op het gebied van re-integratie, voor een groot deel afhankelijk zijn van de economische ontwikkelingen.

Voor het participatiebudget is uitgegaan van het beschikbaar budget voor 2012. Dat is €450.174, exclusief de budgetten voor de volwasseneneducatie, die niet vrij besteedbaar zijn. Dit bedrag is ruim minder dan in 2011. Dit zal moeten worden bereikt door een andere inzet van mensen en middelen.

De consequenties voor de sociale werkvoorziening gaan uit van de huidige overschrijding van de taakstelling van ca. 4 SE. Bij een eventuele verdere verlaging van de taakstelling kan het verschil verder oplopen.

Naast de scenario's voor de 2012 zijn de gevolgen van de invoering van de WWNV meegenomen. De extra instroom vanaf dat jaar is ook neergezet in drie scenario's, waarbij scenario A uitgaat van de in ieder geval verwachte extra instroom. Scenario's B en C rekenen met een grotere instroom. De ingeschatte kosten zijn dus aanvullend op de scenario's van 2012.

De scenario's 1 en A zijn de realistische varianten, die op basis van de huidige inspanningen zullen worden gehaald. De overige scenario's zijn geschetst om een beeld te geven wat de consequenties zijn als de externe omgeving zich niet ontwikkelt zoals we verwachten. Er is op dit moment geen reden om aan te nemen dat dit ook daadwerkelijk zo zal zijn. Het is dus niet noodzakelijk om maatregelen te treffen op basis van de andere scenario's.

De scenario's voor 2012

Scenario 1 is gebaseerd op de verwachte situatie in 2012. Deze gaat uit van de huidige begroting. Scenario's 2 en 3 schetsen de situatie als de kosten zich minder gunstig ontwikkelen. Dit is voornamelijk afhankelijk van de economische ontwikkelingen. Scenario's 2 en 3 zijn gebaseerd op de aanname dat de

ontwikkelingen op het gebied van sociale zekerheid minder gunstig zijn dan we op dit moment inschatten.

Scenario	1	2	3
Stijging bestand	0%	5%	10%
Extra bijstandsgerechtigden (=A)	0	17	35
Minimabeleid (extra kosten)	€0	€17.000	€34.000
BUIG (verschil baten-lasten)	€500.000		
Extra kosten (A* €15.000 ⁶)	€0	€255.000	€525.000
Kosten na afrekening MAU	€250.000	€250.000	€250.000
Participatiebudget			
Extra bij stijging (A*1.500 ⁷)	€ 0	€ 25.500	€ 52.500
	Taakstelling +4 SE	+6 SE	+8 SE
Sociale werkvoorziening	€100.000	€150.000	€200.000
Totaal extra kosten			
Niet door het Rijk gefinancierd	€350.000	€442.500	
€536.500			

Invoering Wet Werken naar Vermogen

Scenario A volgt uit de rekenvoorbeelden van onderdeel 2 (Gevolgen invoering WWNV). Scenario B en C gaan uit van een hogere instroom, omdat meer mensen dan verwacht in aanmerking komen voor de WWNV.

Scenario	A	B	C
Extra instroom door WWNV			
Vanuit sw	2 pers	4 pers	6
pers			
Vanuit Wajong	2 pers	4 pers	
6 pers			
<i>Extra kosten</i>			
Minimabeleid	€3.740		€7.480
€11.220			
BUIG	€60.000	€120.000	€180.000
Participatiebudget			
Extra aanspraak	12 pers	24 pers	36
pers			
Extra nav invoering WWNV			

⁶ Gemiddelde uitkeringskosten

⁷ Gemiddelde uitgaven re-integratietrajecten

(gem. traject €1500)

€18.000

€36.000

€54.000

Doelstellingen

Intensiveren beleid

- Uitvoeren van de resultaten van de pilot programmatisch handhaven;
- BAR-samenwerking op het brede terrein van sociale zekerheid, inclusief de decentralisaties;
- Analyse consequenties objectief verdeelmodel voor Barendrecht.

Nieuw beleid

- Onderzoeken van de ontwikkeling van een sociale dienst in BAR-verband;
- Het aangaan van allianties met werkgevers om de afstand tot de arbeidsmarkt te overbruggen, voorbereidend op de WWNV.

Minimabeleid

Sociale participatie en inkomen

Inhoudsopgave

<u>Inleiding</u>	41
<u>Waar gaat het over?</u>	45
<u>Over wie gaat het?</u>	47
<u>Inkomensondersteuning: instrumenten</u>	51
<u>Financiën en risicoanalyse</u>	56
<u>Doelstellingen</u>	60

Inleiding

Het verrichten van betaalde arbeid draagt bij aan een zinvol leven. Het geeft structuur aan het dagelijks bestaan en het bevordert sociale contacten. Het geeft bevrediging iets te maken en het oogst vaak waardering van anderen. Veel mensen ontlene aan hun werk hun identiteit en zelfrespect. Dat dit de algemeen geaccepteerde visie is op het hebben van een betaalde baan maakt het schrijnend dat een deel van bevolking al deze voordelen niet heeft. Zij die niet in staat zijn om een betaalde baan te hebben of vast te houden. In Nederland ontvangen meer dan een miljoen mensen langdurig een uitkering: de chronisch zieken, verstandelijk en lichamelijk gehandicapten en andere arbeidsongeschikten. Nog een miljoen mensen bevindt zich in de marge van het arbeidsleven. Met kortdurend en slecht betaald werk, dikwijls afgewisseld met een uitkering. Opvallend vaak gaat voor een deel van deze groepen uitsluiting niet alleen over arbeid. Het gaat (helaas) regelmatig over meerdere facetten van het leven.

De afgelopen jaren is er landelijk, maar ook in Barendrecht, een tendens te zien van een oplopend aantal werkzoekenden, bijstandsuitkeringen en gebruik van minimaregelingen. De gemeente heeft de afgelopen jaren getracht om diegenen die voor inkomensondersteuning in aanmerking komen ook daadwerkelijk te bereiken. Deze ontwikkelingen zijn terug te zien in de groeiende omvang van het aantal gebruikers van de diverse ondersteunende regelingen en de opgelopen uitgaven van het minimabeleid.

Visie

Barendrecht is een relatief welvarende gemeente waar onderwerpen als armoedebestrijding en minimabeleid niet boven aan de agenda hebben moeten staan. De uitgebreide werkgelegenheid, de betrokkenheid en bereidheid om elkaar te helpen heeft er lange tijd voor gezorgd dat inwoners die geen werk hadden snel weer aan de slag konden. Dit sluit aan bij de visie die het college, de gemeenteraad, en veel andere inwoners van Barendrecht hebben. Het hebben van werk is van groot belang voor zowel de sociale en maatschappelijke participatie en ontplooiing als voor bescherming tegen materiële deprivatie. Dit sluit aan bij diverse onderzoeken die dit ondersteunen (bijlage 2). In het collegeprogramma is beschreven dat voor mensen die een beroep doen op de sociale voorzieningen de gemeente een (tijdelijk) vangnet verstrekt. Dit met als doel zo snel mogelijk aan het werk te gaan.

Dat het hebben van arbeid zo'n centrale rol inneemt heeft consequenties voor de implementatie van het minimabeleid. De inkomensondersteunende regelingen mogen niet leiden tot het minder aantrekkelijk worden van arbeid, werk moet lonen. Een reëel gevaar bij inkomensondersteuning is de armoedeval. Bijlage 2 van dit

hoofdstuk gaat hier verder op in en laat zien dat werken in Barendrecht inderdaad loont.

De gemeente heeft als visie dat inwoners zo veel mogelijk zelfredzaam moeten zijn. Het is de taak van de gemeente om dit te stimuleren. Daarnaast moet de samenleving oog hebben voor elkaar. Dit betekent dat mensen die ondanks goede wil niet in staat zijn om, zelfstandig, een baan te vinden of te houden zoveel mogelijk ondersteund worden. Dit moet gebeuren op het gebied van duurzame re-integratie en participatie, maar ook in financiële ondersteuning. Het hebben van gelijkwaardige toegang tot het sociaal, cultureel en economisch kapitaal van de gemeenschap is een van de voorwaarde voor collectieve sociale cohesie maar ook voor de sociaal economische status van het individu. Dit laatste wordt bijvoorbeeld zichtbaar in de zeer negatieve relatie tussen het hebben van een laag inkomen en sociale participatie. De gemeente kiest er dan ook voor om de budgetten voor het minimabeleid in stand te houden en niet te bezuinigen.

Concluderend kan worden vastgesteld dat de gemeente Barendrecht sociaal is ingesteld, maar is gericht op de (economische) zelfredzaamheid van de burgers in de gemeente. Dat de uitwerking van deze visie verschilt ten opzichte van andere gemeenten blijkt uit het financiële plaatje. Er wordt per inwoner aanzienlijk minder aan dit beleid uitgegeven dan in gelijksoortige gemeenten.

Doelstellingen

De centrale doelstelling van dit minimabeleid is tweeledig. Enerzijds willen we onze inkomensondersteuning meer in relatie brengen tot sociale participatie. Dit leidt indien mogelijk tot reguliere arbeid. Anderzijds focussen we ons op groepen waarvan we weten dat ze een bovengemiddeld hoog risico lopen om in armoede te vervallen en buiten de samenleving te komen te staan. Het minimabeleid wordt succesvol uitgevoerd als:

- Het in de totaliteit een bijdrage levert aan de re-integratie van bijstandsgerechtigden richting regulier werk;
- Kinderen, ouderen, chronisch zieken, gehandicapten en andere inwoners die niet of in mindere mate invloed hebben op hun financiële middelen, een betere inkomenspositie verkrijgen;
- De beschikbare (financiële) middelen doelmatig worden uitgegeven en door het realistisch begroten vindt er geen overschrijding van budgetten plaats.

Samenwerking BAR

Op diverse terreinen van de sociale zekerheid wordt er samengewerkt met de gemeenten Albrandswaard en Ridderkerk. Het minimabeleid zoals dat in deze nota is verwoord, leent zich daar in mindere mate voor. De visie en invulling van het beleid in Barendrecht kent duidelijke verschillen. Zo geven de andere gemeenten

per inwoner een veel hoger bedrag uit aan inkomensondersteuning. Dat hangt samen met het duidelijk verschil in populatie, maar ook in beleidskeuzes die worden gemaakt. Het beleid in Albrandswaard en Ridderkerk heeft een meer ondersteunend en verzorgend karakter. Het beleid in Barendrecht accentueert de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid. Vanuit deze verschillende achtergronden streven we in de toekomst wel naar verdere samenwerking in BAR-verband.

Leeswijzer minimabeleid

In deze nota schetst de gemeente de kaders, problematiek en de uitvoering van het minimabeleid. In de totstandkoming hiervan zijn uitgebreide gesprekken gevoerd met hulpverleners en andere professionals uit de gemeente⁸. In deze gesprekken is ingegaan op problematiek, risicogroepen, oplossingsstrategieën en taakverdeling. Deze ervaringsgerichte benadering aangevuld met theoretische inzichten leidt tot een optimaal minimabeleid voor de gemeente.

De vraag waar het minimabeleid nu precies over gaat komt in het volgende hoofdstuk aan bod. Vervolgens wordt beschreven over wie het minimabeleid nu eigenlijk gaat. De laatste twee hoofdstukken gaan in op de diverse regelingen en instrumenten die de gemeente hanteert en welk financieel kader daar bij past. De bijlagen bevatten een toelichting op de stelling dat werken loont en een aantal figuren, die wat meer helderheid geven over diverse begrippen en cijfers die samenhangen met dit thema. Dit dient als achtergrondinformatie.

⁸ De respondenten zijn afkomstig van diverse organisaties: Patrimonium, Aafje Thuisbegeleiding, Diaconie PKN, Maatschappelijk Welzijn Barendrecht, Aafje Thuiszorg, Gemeente Barendrecht afdeling Publiekszaken, Gemeente Barendrecht GOSA/ LZN en Voedselbank Barendrecht.

Waar gaat het over?

Dit hoofdstuk maakt duidelijk wat wordt verstaan onder de diverse kernbegrippen en waar het nu eigenlijk om gaat. Daarbij hoort ook dat de problematiek die samenhangt met materiële deprivatie (het tekort aan middelen dat leidt tot financiële kwetsbaarheid) in kaart wordt gebracht. Over de thematiek en de daarbij behorende kernbegrippen valt nog veel meer te schrijven. In dit beleidskader komt alleen het speerpunt van het beleid naar voren.

Laag inkomen

Het gemeentelijke beleid betreffende inkomensondersteuning richt zich op de groep inwoners met het laagste inkomen. De achterliggende gedachte hierbij is dat een minimuminkomen niet altijd afdoende is voor onverwachte en bijzondere kosten. De grens die aangeeft wat een laag of minimuminkomen is kan verschillen. Op basis van gegevens die het Nibud verzamelt worden elk jaar twee verschillende referentiebudgetten opgesteld. Enerzijds het *basisbehoeftebudget*. Dit zijn de minimale uitgaven om in Nederland een zelfstandig huishouden te voeren. Het gaat om geld voor voedsel, kleding en wonen. In 2005 was het basisbehoeftebudget voor een alleenstaande €9.240 per jaar. Anderzijds is er het *niet-veel-maar-toereikend budget*. Dit is het eerder genoemde basisbudget vermeerderd met enige (niet luxe) uitgaven op het gebied van ontspanning, lidmaatschappen en sociale contacten. In 2005 was dit budget €10.440 per jaar. De gemeente is van mening dat om te kunnen leven, te kunnen participeren en ontplooiën deze tweede definitie centraal moet staan. Professionals in Barendrecht signaleren dat veel gezinnen met een laag inkomen het juist ontbreekt aan de mogelijkheden de noodzakelijke kosten buiten het *basisbehoeftebudget* te bekostigen. Het is van groot belang dat iedereen in Barendrecht deel moet kunnen nemen aan het maatschappelijke verkeer. Deze visie vertaalt zich in de herinrichting van het SCE-Fonds en de middelen die daar voor beschikbaar zijn.

Sociale uitsluiting

Het leven met een minimuminkomen brengt risico's met zich mee. Een daarvan is het risico van sociale uitsluiting. Het leven met een laag of te weinig inkomen heeft een sterke correlatie tot het niet "meedoen" in de samenleving. Sociale uitsluiting slaat op een proces van niet in staat zijn te kunnen participeren in politieke, economische, culturele en sociale constructies van de samenleving. De consequentie is achterstelling op de centrale gebieden van het leven.

Het risico van het leven met een laag of te weinig inkomen is dat het leidt tot materiële deprivatie, maar ook tot immateriële tekortkoming. Het gaat bijvoorbeeld om toegang tot gezondheidszorg, schuldhulpverlening en huisvesting. Het gaat over de deelname aan formele en informele netwerken, vrijetijdsbesteding en al dan niet leven in een sociaal isolement. Het contact

en verbondenheid met andere inwoners in heterogene sociale netwerken is van belang voor de sociale participatie en maatschappelijke positie. Juist het contact met mensen van buiten de eigen kring leidt tot deelname in de maatschappij en sociale stijging. Voor de gemeente is het daarom van groot belang om zowel de materiële als immateriële deprivatie te bestrijden en diversiteit van sociale netwerken te bevorderen. Deze doelstelling komt terug in de diverse inkomensondersteunende regelingen.

Armoede

Een tweede risico van het leven met een minimuminkomen is de kans op verval in armoede. In tegenstelling tot sociale uitsluiting is armoede een meer statisch begrip, het gaat over endogene in plaats van exogene kenmerken. Armoede ontstaat door het gemis aan persoonlijke hulpbronnen (individueel kenmerk) en wordt puur bepaald door de hoogte van het inkomen. Simpel gezegd heeft een arm huishouden te weinig financiën om een minimum consumptieniveau te realiseren. Armoede is een toestand waarin personen verkeren. Iemand is arm als hij over een langere periode niet de middelen heeft om te kunnen beschikken over hetgeen in zijn samenleving minimaal noodzakelijk is. Belangrijk is dus de mate, de duur en het relatieve gebrek ten opzichte van de omgeving. Armoede is daarom betrekkelijk. Aan de hand van de hoogte van het inkomen kan worden geschat of een huishouden een *risico op armoede* loopt. Het ontvangen van een relatief laag inkomen hangt immers niet direct samen met het leven in armoede. De duur van het geringe inkomen, eventuele financiële reserves en de mate waarin iemand om kan gaan met de beperkte middelen zijn daarin belangrijke variabelen.

Voor mensen met een bijstandsuitkering zet de gemeente sterk in op hun terugkeer naar reguliere arbeid. Het staat vast dat werk de beste mogelijkheden geeft om de eigen financiële situatie duurzaam te verbeteren. Voor de groepen inwoners die hier zelf geen invloed op hebben (bijv. kinderen) of die niet in staat zijn hun eigen inkomenspositie te verbeteren (bijv. chronisch zieken) wordt een meer ruimhartig inkomensondersteunend beleid gevoerd.

Over wie gaat het?

Bepaalde groepen inwoners en/of huishoudens hebben een grotere kans om materieel of immaterieel in de problemen te komen. Dit als gevolg van het rondkomen met een laag inkomen. In deze paragraaf komen een aantal groepen inwoners naar voren die het meest getroffen worden of opvallen. Deze informatie is afkomstig van professionals in Barendrecht, aangevuld met landelijke cijfers omtrent armoede en sociale uitsluiting. Met name deze risicogroepen hebben de aandacht in onze inkomensondersteuning.

Eenoudergezinnen

Armoede komt het meest voor onder gezinnen met minderjarige kinderen en één ouder, hoewel de nationale omvang hiervan gedaald is. Volgens landelijke cijfers heeft 27% van deze gezinnen een inkomen onder de lage-inkomensgrens. De eenoudergezinnen hebben ook het meest een langdurig laag inkomen. 9% van hen heeft al zeker vier jaar een laag inkomen. Hulpverleners merken op dat in Carnisselande veel echtscheidingen plaatsvinden en ze de inkomensproblematiek die hier mee te maken heeft regelmatig tegenkomen.

Kinderen

Zowel in de theorie als in de gesprekken met hulpverleners in onze gemeente komen kinderen naar voren als aandachtspunt. Kinderen zijn de dupe van inkomensproblematiek en hebben geen invloed op hoe het inkomen in een gezin wordt besteed. Daarnaast is de correlatie tussen opgroeien in armoede en iemands 'levenskansen' negatief. Armoede is 'erfelijk'. Overigens is het goed om te melden dat hulpverleners opmerken dat in onze gemeente relatief weinig excessen zijn waar het gaat om kinderen en inkomensproblematiek. In andere gemeenten komt dit vaker voor.

Uitkeringshuishoudens

Huishoudens die moeten leven van een bijstandsuitkering lopen het meeste risico op armoede. Het hebben van een laag inkomen heeft bij deze groep vaak een meer langdurig karakter. Dit geldt in wat mindere mate voor andere uitkeringsgerechtigden.

Niet-westerse allochtonen

Een opmerkelijk groot deel van de niet-westerse allochtonen huishoudens leeft van een laag inkomen. Het gaat om bijna een kwart van deze huishoudens. Daarbij is de langdurigheid opvallend. In het bijzonder huishoudens met een Marokkaanse of Surinaamse achtergrond en statushouders voldoen aan dit beeld. Landelijke data laat zien dat over de hele linie is te signaleren dat de tweedegeratie huishoudens het beduidend beter doen.

Zwakbegaafden en sociaal zwakkeren

Deze laatste categorie is het meest lastig te omschrijven maar tegelijkertijd noemen alle respondenten deze groep als meest belangrijke en veelvoorkomende risicogroep. Het zijn de inwoners "die het niet van hun intellect moeten hebben", "de zwakbegaafden", "de sociaal zwakkeren", "de mensen met een IQ tussen 75 en 90", "ze hebben niet de cognitieve mogelijkheden om voor zichzelf op te komen", "een deel van hen heeft randpsychiatrische problemen". Al met al gaat het om mensen die niet genoeg door hebben wat de consequentie van bepaalde handelingen zijn (omgaan met geld) en zo in de problemen komen. Problematisch voor hulpverleners en voor de gemeente is dat deze inwoners slecht als groep zijn aan te wijzen. Ook is het wettelijk niet toegestaan om specifiek inkomensondersteunend beleid te realiseren. Het is aan professionals van binnen en buiten de gemeentelijke organisatie tijdig inkomensproblematiek te signaleren en aan te sluiten bij de mogelijkheden rondom budgetbeheer en schuldhulpverlening. In het schuldhulpverleningsbeleid zet de gemeente sterker in op de preventie en regie. Met name deze doelgroep zal hier bij gebaat zijn. Daarnaast is het van belang dat de gemeentelijke klantmanagers in contact staan met het Lokaal Zorgnetwerk. Op die wijze kan de ondersteuning van deze inwoners integraal worden benaderd.

Omvang en inkomensverdeling Barendrecht

De groep armen in Nederland is de afgelopen jaren, onder toedoen van de economische crisis, gestegen. In 2006 en 2007 nam het aantal nog af terwijl in 2008 de eerste lichte stijging waarneembaar was. In 2009 leefde 6,2% van de bevolking in een huishouden dat te weinig inkomen had voor noodzakelijke uitgaven. 4,4% heeft een inkomen onder het basisbehoeftecriterium. In werkelijke aantallen betekent dit dat bijna een miljoen Nederlanders te weinig inkomen te besteden heeft. In de grote steden en het zuiden van Limburg is een sterke concentratie armen te vinden.

Om een correct beeld te krijgen hoe Barendrecht zich positioneert ten opzicht van andere gemeenten is tabel 1 een goed uitgangspunt. De data is afgeleid van het Regionaal Inkomens Onderzoek 2008 van het CBS. Het COS Rotterdam heeft deze data bewerkt. Te zien is dat de inwoners van Barendrecht een relatief hoog inkomen per huishouden hebben. Uit andere gegevens is op te maken dat de midden- en hogere inkomens dan ook oververtegenwoordigd zijn. In onze gemeente kennen we relatief weinig huishoudens met een laag inkomen (+/- 25%). Dit is zo'n 10% minder dan andere gemeenten in de regio (exclusief Rotterdam).

Tabel 1: Lage, midden- en hoge huishoudensinkomens voor Barendrecht en omgeving

	Aantal	Laag:	Midden:	Hoog:
	huishoudens	onderste 40%	middelste 40%	bovenste 20%
	1-1-'09	(tot € 25.100)	(tot € 46.500)	(v.a. € 46.500)
Albrandswaard	8.890	25%	41%	33%
Barendrecht	17.900	25%	44%	31%
Bernisse	5.140	28%	43%	28%
Brielle	6.620	28%	45%	27%
Capelle a/d IJssel	28.560	40%	38%	22%
Hellevoetsluis	16.670	34%	44%	22%
Krimpen a/d IJssel	11.580	32%	42%	25%
Lansingerland	19.080	25%	41%	34%
Maassluis	13.490	37%	43%	20%
Ridderkerk	19.510	37%	43%	19%
Rozenburg	5.490	36%	45%	19%
Schiedam	34.080	48%	38%	15%
Spijkenisse	31.260	37%	44%	19%
Vlaardingen	32.330	46%	39%	15%
Westvoorne	5.870	27%	40%	33%
Rotterdam	271.820	54%	33%	13%
Amsterdam	371.160	53%	31%	16%
's-Gravenhage	220.360	50%	34%	17%
Utrecht	126.760	43%	36%	21%
Nederland	6.945.530	40%	40%	20%

Huishoudens met een inkomen tot 105% van het sociaal minimum (bijstandsnorm) zijn degenen met een laag inkomen en een groot deel van de groep die in armoede leeft. In Barendrecht schommelt het aantal huishoudens dat hier toe behoort al jaren tussen de 4 en 5 procent. Dit zijn 780 huishoudens (tabel 2). In vergelijking met de regiogemeenten is dit een laag aantal. Het gemiddeld aantal in 2009, exclusief Rotterdam, was 7%.

Tabel 2: Huishoudens in Barendrecht met een laag inkomen 2005-2008

	2005		2006		2007		2008	
Inkomensgroepen: % van sociaal minimum	Aantal huishoudens	%	Aantal huishoudens	%	Aantal huishoudens	%	Aantal huishoudens	%
Inkomen tot 105%	600	4,0%	700	4,3%	800	4,4%	800	4,4%
Inkomen tot 110%	800	5,1%	900	5,3%	1.000	5,6%	1.000	5,4%
Inkomen tot 115%	900	5,8%	1.000	6,3%	1.100	6,6%	1.100	6,3%
Inkomen tot 120%	1.100	6,8%	1.200	7,5%	1.300	7,7%	1.300	7,6%
Inkomen tot 125%	1.300	8,3%	1.500	8,9%	1.500	8,9%	1.600	8,8%

Normering doelgroep

Een verandering in het beleid betreft de beoogde doelgroep. De inkomensondersteunende regelingen kenden tot nu toe deels een tegemoetkoming aan inwoners met een inkomen tot 130%. Per 1 januari 2012 wordt de WWB aangescherpt. Een belangrijke wijziging daarin is dat de inkomensgrenzen voor het gemeentelijk inkomensbeleid worden genormeerd op 110% van de bijstandsnorm.

De cijfers van het gebruik van de diverse regelingen laten zien dat het overgrote deel van de gebruikers een bijstandsuitkering heeft. Dit betekent dat er in onze gemeenten niet veel zal veranderen wat betreft de bereikte doelgroep.

Inkomensondersteuning: instrumenten

De gemeente beschikt over een aantal instrumenten c.q. regelingen die ze het in het kader van het minimabeleid kan inzetten. Naast deze regelingen die inhoud geven aan het minimabeleid is het van belang op te merken dat deze niet op zichzelf staan. Gekoppeld hieraan wordt ook uitvoer gegeven aan de re-integratietrajecten, schuldhulpverlening en de Wmo. Voor relatief veel klanten van de afdeling is het zo dat ze van meerdere diensten gebruik maken. In die gevallen wordt gezocht naar verbindingen en integraliteit in de ondersteuning. In dit hoofdstuk komen de diverse regelingen van het minimabeleid aan bod. Het gaat om de individuele- en categoriale bijstand. Deze regelingen komen direct voort uit de WWB waarin ook de bijstandsuitkeringen zijn geregeld. Daarnaast kent de gemeente ook het Sport, Cultuur en Educatie Fonds (SCE Fonds) dat als doel heeft de participatie van minima te bevorderen, langdurigheidstoelage, schuldhulpverlening en kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen. Per regeling wordt ingegaan op de achterliggende visie en op mogelijke veranderingen ten aanzien van eerder beleid.

Individuele Bijzondere bijstand

Bijzondere bijstand is de meest omvangrijke regeling van het minimabeleid. Het vormt de basis die gelegd is in de WWB. Bijzondere individuele bijstand is beschikbaar wanneer het inkomen niet afdoende is om noodzakelijke kosten te dekken. Het gaat dan om 'noodzakelijke bijzondere kosten'. Het achterliggende idee is dat de toekenning van deze gelden maatwerk vraagt. Wel zijn er de nodige regels vastgelegd. Deze zijn er om de rechtsgelijkheid en doelmatigheid van de uitvoering te bevorderen. Wij kennen bijvoorbeeld regelingen op het gebied van:

- Kleding
- Inrichting Huisraad (met name voor statushouders)
- Maaltijden
- Rechtsbijstand
- Vervoerskosten (bijv. i.v.m. extra kosten opname ziekenhuis)

Ten opzichte van eerder beleid voert de gemeente een aantal wijzigingen door:

- De gemeente hanteert een financiële drempel. Dit betekent dat er pas bijzondere bijstand wordt verstrekt vanaf het moment dat de "noodzakelijke bijzondere" kosten per kalenderjaar hoger zijn dan 100 euro. De kosten tot dit bedrag worden niet vergoed. De reden voor deze wijziging is dat elke uitkering een klein percentage bevat dat bedoeld is om te sparen voor dit soort onverwachte kosten. Het bedrag wat vanuit een uitkering gespaard dient te worden moet als eerste gebruikt worden om deze kosten te dekken. De gemeente is van mening dat het invoeren van deze drempel meer recht doet aan

het gelijkheidsbeginsel dat iedereen met een bijstandsuitkering een klein deel moet sparen. De bijzondere bijstand is bedoeld voor situaties waarin dit niet afdoende is.

- Op dit moment wordt een groot deel van de kosten achteraf bij de gemeente gedeclareerd. Dit is niet de bedoeling. Het achteraf declareren maakt dat de gemeente niet meer in staat is om een second opinion over de voorgestelde behandeling op te vragen, terwijl dit vaak wel nodig is. De bijzondere bijstand wordt alleen op aanvraag verstrekt tenzij het vooraf aanvragen redelijkerwijs niet mogelijk was.
- De bedragen die vanuit de bijzondere bijstand worden verstrekt komen voort uit de prijsindicaties van het Nibud. Het blijkt dat de richtprijzen die het Nibud geeft vaak ver boven het reële, noodzakelijke bedrag zitten. De bedragen zijn vaak een gemiddelde prijs van een gebruiksgoed. In veel gemeenten is dit opgemerkt en zijn de bedragen al naar beneden bijgesteld. Dit willen wij doen door 70% van de Nibud norm te financieren. Daarnaast kijken we per post meer kritisch naar de mogelijkheden om tweedehands goederen aan te schaffen. De consequentie is dat de minima een minder ruim bedrag ter beschikking krijgen, maar dat dit nog steeds genoeg is om het beoogde aan te schaffen.
- Inwoners kunnen geen beroep doen op ondersteuning van de gemeente op het gebied van ziektekosten die door de zorgverzekeraar wordt vergoed. De zorgverzekeraar is verantwoordelijk voor de juiste zorg, de gemeente ondersteunt inwoners in hun verzekeringskosten.

Categoriale Bijzondere Bijstand: chronisch zieken, gehandicapten en ouderen

Behalve bijstand op individuele grondslag is er categoriale bijstand, waarin een beperkt aantal groepen zijn geformuleerd die hier voor in aanmerking komen. Nog steeds is er sprake van een individuele aanvraag, maar de noodzaak van de verstrekking wordt als vanzelfsprekend beschouwd. De reden hiervoor is dat de aanvrager behoort tot een bepaalde groep die op verschillende levensgebieden hogere kosten heeft. Er vindt geen controle plaatsvindt of de kosten wel noodzakelijk zijn of ook daadwerkelijk gemaakt worden.

In Barendrecht beschouwen we chronisch zieken, ouderen en gehandicapten als doelgroepen voor deze vorm van bijzondere bijstand. Deze inwoners moeten meer gebruik maken van hulp en ondersteuning van de familie, gemeente of andere (zorg)instellingen. Het is bekend dat deze groepen extra uitgaven hebben die voortkomen uit hun beperkingen. Bijvoorbeeld: extra ziektekosten, hogere woon- en vervoerslasten, kledingkosten en extra kosten voor vrijetijdsbesteding en participatie.

De gemeente verhoogt de categoriale bijstand, omdat het groepen inwoners betreft die buiten hun eigen keuze het op diverse levensgebieden, in ieder geval wat betreft financiën, het niet makkelijk hebben. Daarnaast zijn deze inwoners vaak niet in staat zelf zorg te dragen voor een betere inkomenspositie. Het bedrag per persoon wordt verhoogd van 200 tot 400 euro per jaar.

Ziektekostenverzekering

De gemeente heeft een collectieve ziektekostenverzekering afgesloten voor inwoners van Barendrecht met een minimuminkomen. Er wordt een premiekorting gegeven aan de deelnemers. Ziektekosten worden door de zorgverzekeraar vergoed.

Langdurigheidstoelage

Inwoners die langdurig moeten leven met laag inkomen en die geen uitzicht hebben op inkomensverbetering, kunnen een beroep doen op de langdurigheidstoelage. De reden dat de langdurigheidstoelage is ingevoerd is dat de financiële positie, van mensen die langere tijd van een laag inkomen moeten rondkomen, onder druk komt te staan. Het aantal klanten dat gebruikt maakt van de langdurigheidstoelage is in 2009 sterk gestegen, met name het aantal eenoudergezinnen.

Dat de duur van het ontvangen van een uitkering leidt tot het verworven recht een extra uitkering te ontvangen past niet bij de visie die hoort bij het uitgangspunt van duurzame participatie en re-integratie. Daarom kort de gemeente op de langdurigheidstoelage, het budget wordt gehalveerd, en investeert het deze middelen in andere vormen van inkomensondersteuning. Vanuit andere minimaregelingen heeft de gemeente meer mogelijkheden om maatwerk te bieden dan vanuit de langdurigheidstoelage. Er wordt sterker ingezet op de individuele bijzondere bijstand en het SCE Fonds. Daarnaast wordt de beoogde doelgroep van de langdurigheidstoelage gelijk getrokken met het overige minimabeleid. De regeling is beschikbaar voor inwoners die een inkomen hebben tot maximaal 110% van de geldende bijstandsnorm.

Sport, Cultuur en Educatie Fonds

De afgelopen jaren is het SCE Fonds gebruikt om maatschappelijke participatie van minima te bevorderen. Het SCE Fonds richtte zich op volwassenen. De bevordering van sociale participatie van kinderen liep via de bijzondere bijstand. Het onderscheid tussen de kinderen en volwassenen wordt opgeheven en komen samen in het nieuwe SCE Fonds.

Als gemeente vinden wij het belangrijk dat mensen met een laag inkomen deel nemen aan sport, cultuur en andere sociale activiteiten. De reden hiervoor is dat maatschappelijke participatie een belangrijk factor is in allerlei

processen. Zo blijkt bijvoorbeeld dat het vinden van een baan een veel hogere slagingskans heeft wanneer iemand een uitgebreid sociaal netwerk heeft.

De kosten die met een bijdrage vanuit het SCE Fonds kunnen worden vergoed zijn bijvoorbeeld, lidmaatschap en/of kosten van een sportvereniging, bibliotheek, zwemles en patiëntenorganisatie. Maar ook een abonnement op een krant of tijdschrift is mogelijk

De beschikbare bedragen veranderen wel. Gezien de kwetsbaarheid van kinderen ten aanzien van armoede verhogen we het bedrag dat voor hen beschikbaar is. De bedragen voor volwassenen gaan wat naar beneden. Daarnaast is het van belang dat het individuele SCE Fonds een open einde financiering kent. Het is aan de gemeente om de begroting juist in te schatten.

Rotterdampas

De Rotterdampas heeft de afgelopen jaren een functie vervuld waar het gaat om de maatschappelijke participatie van minima. In het kader van de ombuigingen was de pas afgeschaft. De gemeenteraad heeft besloten tot een tussenvorm (overgangsregeling) waarbij de gemeente niet de pas voor alle inwoners beschikbaar moet hebben, maar waar minima de pas kunnen declareren. In 2011, het jaar waarin deze regeling is ingegaan, hebben maar weinig mensen van regeling gebruik gemaakt. Ondanks minder gebruik blijft deze regeling gehandhaafd. Het is de meest efficiënte wijze waarop minima van de pas kunnen profiteren zonder dat de kosten voor de gemeente te hoog worden. Wel zal het gebruik van de pas na twee jaar worden bekeken of het gebruik naar tevredenheid is of dat er naar een nieuwe invulling moet worden gezocht.

Aansluiting bij Sport en Welzijn

De uitvoering en de doelstellingen van het minimabeleid hebben sterke raakvlakken met het sport-, recreatie- en welzijnsbeleid. Om deze verbinding vorm te geven zal de gemeenten organisaties en instellingen stimuleren projecten op te zetten die gericht zijn op de sociale en maatschappelijke participatie van de minima van Barendrecht. Denk bijvoorbeeld aan sportactiviteiten in de buurten en wijken waar bovengemiddeld veel gezinnen met een laag inkomen wonen, of de organisatie van een laagdrempelig vakantiekamp/vakantiespeelweek. Maar ook een organisatie voor budgetbeheer zou educatieve projecten rondom inkomen kunnen ontplooien.

Het opzetten en uitvoeren van deze projecten kan door diverse organisaties en verenigingen gebeuren. In onze gemeenten zijn er een groot aantal verenigingen en organisaties die vanuit het subsidiebeleid jaarlijkse financiële middelen ontvangen. Vanaf 2011 gaat dit op de beleidsvelden Cultuur en Sport op basis van een beoordelingssysteem met sterren waarbij elke ster staat voor een prestatie

met een daaraan verbonden subsidiebedrag. De derde ster die verdiend kan worden is voor maatschappelijke inzet. Het ontplooiën van activiteiten voor de minima zou een heel goede invulling zijn van maatschappelijke betrokkenheid. Daarnaast zal de gemeente in contracten met andere organisaties aansturen op deze activiteiten door middel van SROI.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Wij verlenen kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen aan mensen die hun belastingaanslag (gedeeltelijk) niet kunnen betalen. In Barendrecht gaat het om reinigingsrecht en rioolrecht.

Bij deze heffingen is sprake van een "gesloten financiering". Dit houdt in dat alle kosten voor afvalinzameling en alle kosten ten bate van riolering meegenomen worden in de berekening van de tarieven. De kosten van deze kwijtscheldingen zijn dus opgenomen in deze tarieven.

De doelgroep voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen is mensen met een inkomen op of onder bijstandsniveau. Die kwijtschelding moeten ze zelf aanvragen. De inkomens- en vermogensgrens liggen vast in de uitvoeringsregeling invorderingswet en de nota invorderingsbeleid. De aanvragen worden jaarlijks ingediend en individueel getoetst door het SVHW (Samenwerking Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling), een samenwerkingsverband van 20 gemeenten, waaronder Barendrecht. Er vinden op deze post geen wijzigingen plaats.

Schuldhulpverlening

Schuldhulpverlening in onze gemeenten staat beschreven in de aparte beleidsnotitie schuldhulpverlening. Een groot deel van de mensen die schulden maken moet rondkomen van een laaginkomen. Soms weten ze niet goed hoe met het kleine budget verantwoord om te gaan. In het nieuwe beleidskader schuldhulpverlening is meer aandacht voor de integraliteit en regie rondom de schuldthematiek. Daarnaast zet de gemeente veel sterker in op preventie van schulden. Dit gebeurt onder andere met inzet van vrijwilligers.

Financiën en risicoanalyse

De minimaregelingen die we als gemeente hanteren zijn allemaal open einde regelingen. Ze zijn toegankelijk voor iedereen die voldoet aan de inkomenseisen. Het grootste risico van de inkomensondersteuning is de mogelijke overschrijding van de beschikbare budgetten. De sterke stijging van het aantal inwoners met een bijstandsuitkering is een belangrijke factor voor de toename van het gebruik van de diverse regelingen. Er zijn simpelweg meer inwoners met een minimum inkomen en daarom meer mensen die mogelijk een beroep doen op deze regelingen. Een ander aanwezig financieel risico is de discrepantie tussen de omvang van de beoogde doelgroep en de daadwerkelijke begroting en het gebruik van de regelingen. De begroting is gebaseerd op de ervaringen van de voorgaande jaren, niet op basis van de grootte van de doelgroep. Niet iedereen met een laag inkomen doet een beroep op de inkomensondersteunende regelingen. Dit drukt de kosten sterk maar brengt wat de betreft mogelijke overschrijding van de budgetten een risico met zich mee.

Het budget van de inkomensondersteunende regelingen staat vanaf 2012 op €341.150. Het grootste deel hiervan is bestemd voor de bijzondere bijstand.

Regeling	Begroting
Bijzondere bijstand	252.000
SCE Fonds	68.150
Langdurigheidstoeslag	21.000
Totaal	341.150

Opvallend is dat de budgetten relatief klein zijn. In vergelijking met andere gemeenten geeft Barendrecht weinig uit aan inkomensondersteunende regelingen. De gemeente besteedt per inwoner €9 aan het minimabeleid. Ter vergelijking, in referentie gemeenten is dit een veel groter bedrag. In Ridderkerk €33, Gorinchem €32 en IJsselstein €41.

Ondanks de toename in gebruik zijn wij van mening dat verhoging van de budgetten niet noodzakelijk is. Door wijziging van het beleid en door kritisch te kijken naar de uitgaven en praktijk van de regelingen is er veel winst te behalen in efficiëntie en doelmatigheid. In dit hoofdstuk staan voor de bijzondere bijstand, het SCE-Fonds en de langdurigheidstoeslag de financiële gegevens uitgewerkt.

Bijzondere bijstand (individueel en categoriaal)

Onderwerp	Beschrijving	Financiële consequenties
Verlagen verstrekking gebruiksgoederen	Het minder ruim toekennen van budgetten moet geld gaan schelen. Vanaf 2012 naar 70% van de maximale Nibud verstrekking voor gebruiksgoederen.	Grootste post gebruiksgoederen is woninginrichting (statushouders). Van gemiddelde bijdrage gemeente € 2500 naar € 1750. Nu 33 aanvragen: is 81000 wordt 57750. Wordt +/- 40 aanvragen is 100.000 wordt 70.000. Minimum voordeel: € 11.000
Tegemoetkoming Ziektekosten	De ondersteuning van ziektekosten gebeurt alleen door middel van de aanvullende ziektekostenverzekering (CZM) en niet meer door losse posten binnen de individuele bijzondere bijstand (bril, tandarts, fysiotherapie etc).	De ziektekosten die verhaald worden op de bijzondere bijstand zijn ongeveer 30.000 euro. In de praktijk zal het mogelijk blijven om voor schrijnende gevallen maatwerk te bieden. De besparing wordt daarom geraamd op € 25.000.
SCE Fonds kinderen	De bevordering van sociale participatie van kinderen betaalt de gemeente vanuit de bijzondere bijstand. Dit is niet de juiste 'pot'.	€ 13.491 vanuit bijzondere bijstand niet meer gebruiken voor SCE Kinderen.
Financiële drempel	Personen met een inkomen op bijstandsniveau worden in staat geacht om een klein deel te kunnen sparen. Zij moeten de eerste 100 euro aan bijzondere kosten zelf opbrengen.	In 2010 waren er 300 verschillende aanvragers van bijzondere bijstand. Zo'n 10% zal niet in staat worden geacht het drempelbedrag te kunnen voldoen. 270 x € 100 is een besparing van € 27.000.
Administratieve drempel	De klanten moeten de aanvragen opsparen tot aan de financiële drempel voordat ze een beroep doen op de gemeente. Dit betekent minder aanvragen voor bijzondere bijstand.	Lastenverlichting afdeling publiekszaken, financiële consequentie onbekend.
Versoberen langdurigheidstoelage	De hoogte van de bedragen voor langdurigheidstoelage worden gehalveerd. Dit zal logischerwijs tot gevolg hebben dat de betreffende doelgroep een groter beroep doet op de bijzondere bijstand.	De versoering van de langdurigheidstoelage leidt tot een toename in de kosten van € 10.000.
Totaal bijzondere bijstand	Vrijgespeeld	€ 76.491
	Extra uitgaven	€ 53.400

In de onderstaande tabel is de begroting weer gegeven. De verschillende beleidswijzigingen leiden tot een besparing op de bijzondere bijstand van €76.491. Daarnaast leidt de verruiming van de categoriale bijstand en de reactie op de versoering van de langdurigheidstoelage tot maximaal €53.400 aan hogere uitgaven. Van de €23.000 die overblijft zal €13.000 dienen als buffer voor de bijzondere bijstand en €10.000 worden overgeheveld naar het SCE Fonds.

Begroting Bijzondere bijstand 2012 t/m 2015					
jaar	aantal aanvragen	begroting	uitgaven	inkomsten	tekort/overschot
2008	507	157.500	402.573	-207.136	-37.937
2009	518	282.200	337.571	-210.289	154.918
2010	569	162.000	469.899	-223.240	-84.659
2011		262.000			
2012 t/m 2015		252.000			

Langdurigheidstoelage

Onderwerp	Beschrijving	Financiële consequenties
Toeslagen	De hoogte van de toeslagen wordt gehalveerd	Gezin: € 250 Een-ouder gezin: € 225 Aleenstaande: € 175
Budget langdurigheidstoelage	De uitgave per persoon wordt gehalveerd	De kosten worden beraamd op: (21x250+32x225+48x175)=€ 20.850
Totaal		Budget: € 54.000 Uitgaven maximaal: € 20.850 Vrijgespeeld budget is € 33.150 Nieuw budget wordt € 21.000

De toelagen op basis van langdurigheid worden sterk teruggebracht. De financiële ruimte die hiermee beschikbaar komt gebruikt de gemeente ten goede van het nieuwe SCE Fonds.

Rotterdampas

Onderwerp	Beschrijving	Financiële consequenties
Budget	Afkomstig uit reservering voor nieuwe participatie regeling	+ 20.000

De financiering van de Rotterdampas is begroot op €20.000. Dit is gebaseerd op het gebruik in 2011 en de stijging daarvan in 2012.

Onderwerp	Beschrijving	Financiële consequenties
Reservering voor sociale participatie	In 2011 is voor de nieuwe participatie regeling (SCE Fonds en de Rotterdampas) al budget gereserveerd	+ € 5.000
Besparingen langdurigheidstoelage	De besparingen op de langdurigheidstoelage komen ten goede van het nieuwe SCE Fonds	+ € 33.150
Besparingen bijzondere bijstand	De besparingen op de bijzondere bijstand komen ten goede van het nieuwe SCE Fonds	+ € 10.000
Verwachte uitgaven Individuele SCE	De verwachte uitgaven, op basis van de sterke groei van het gebruik van voorgaande jaren en het nieuwe beleid, voor het individuele SCE Fonds zijn	Volwassen: 150 x €125 = €18.750 Kinderen: 100 x €300 = €30.000

Het beschikbare budget voor het nieuwe SCE Fonds is afkomstig uit de reservering die gedaan is naar aanleiding van het afschaffen van de Rotterdampas en de besparingen op de langdurigheidstoelage en de bijzondere bijstand. Het totale budget is iets meer dan €48.000.

Doelstellingen

Intensiveren beleid

- Bijzondere bijstand wordt alleen op aanvraag verstrekt;
- De categoriale bijstand wordt verhoogd;
- De langdurigheidstoelage wordt verlaagd;
- De vergoeding vanuit het SCE Fonds wordt voor kinderen uitgebreider, voor volwassenen beperkt;
- De vergoeding voor de Rotterdampas blijft gehandhaafd;
- De (collectieve) ziektekostenverzekering is een voorliggende voorziening.

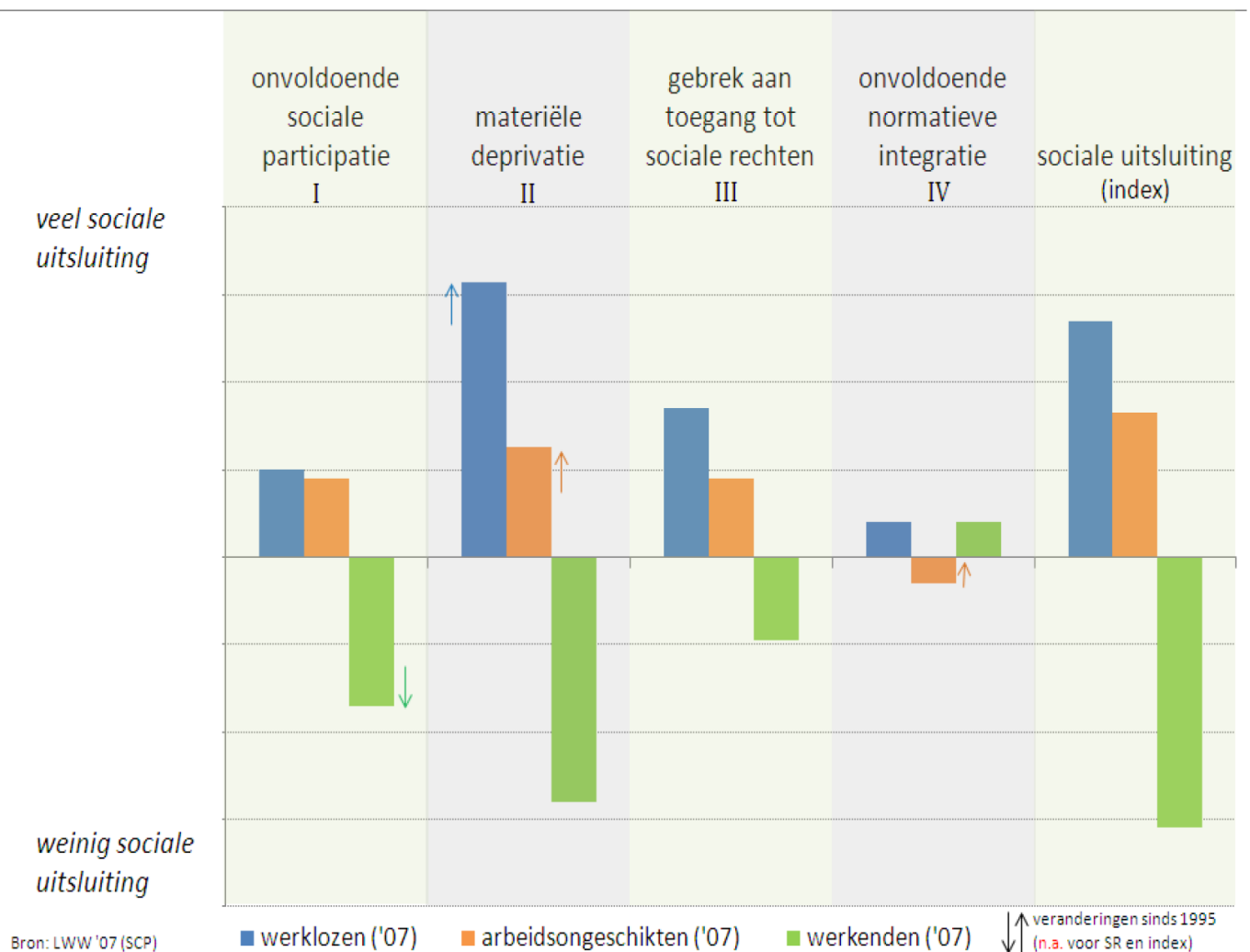
Nieuw beleid

- De introductie van een financiële drempel voor de bijzondere bijstand;
- Minder ruime, maar afdoende bedragen voor bijzondere bijstand;
- Aansluiting bij ontplooiing van maatschappelijke activiteiten van verenigingen via subsidiebeleid.

Bijlage 1: figuren

Om meer gevoel te krijgen bij de daadwerkelijke relatie tussen het wel of niet participeren op de arbeidsmarkt geeft onderstaande figuur een goed beeld. Het gaat over de verhouding tussen werkenden en niet-werkenden. Opvallend is dat werkenden op vrijwel alle dimensies minder sociaal uitgesloten zijn dan werklozen en niet-werkende arbeidsongeschikten. Deze kloof is tussen 1995 en 2007 in twee opzichten groter geworden:

- werkenden kennen minder vaak onvoldoende sociale participatie
- materiële deprivatie bij niet-werkenden is toegenomen

Bijlage 2: scenario's armoedeval

Met de armoedeval wordt verwezen naar het effect dat optreedt wanneer iemand met een uitkering er in inkomen op achteruit gaat wanneer hij of zij een betaalde baan krijgt. Dit treedt met name op vanwege het wegvallen van allerlei inkomensondersteunende subsidies zoals die ook in deze nota naar voren komen. De gemeente heeft de instrumenten zo afgesteld dat werken zo veel als mogelijk loont.

Onderstaande tabel geeft in diverse scenario's weer wat de netto basisuitkering bedraagt met daarbij opgeteld de diverse gemeentelijke inkomensondersteunende regelingen voor minima. Het totaalbedrag is geen reële weergave maar een gemiddelde n.a.v. het gebruik van de diverse regelingen. Het is een indicatie van het bedrag wat minima in Barendrecht van de gemeente ontvangen. Het percentage in de laatste rij geeft aan in welke mate de gemeente de basisuitkering verhoogt.

Regeling	Alleenstaande	Alleenstaande ouder met twee kinderen	Samenwonend stel	Samenwonend stel met twee kinderen
Basisuitkering juni 2011	626,93	877,70	1253,86	1253,86
Inclusief vakantie toeslag	659,93	923,90	1319,85	1319,85
Individuele bijstand	50	50	50	50
Categoriale bijstand	15	15	15	15
60000/340= /12				
SCE Fonds	125/12= 10,42	(125+300+300)/12 = 60,42	(125+125)/12 = 20,83	(125+125+300+300) /12= 70,83
Langdurigheids-toeslag	14,58	18,75	20,83	20,83
Totaalplaatje 100% uitkering inclusief vakantietoeslag inclusief de gemeentelijke regelingen.	750 (= + 13,6%)	1068 (= + 15,6%)	1426,51 (= + 8%)	1476,50 (= + 11,8%)

De vraag is vervolgens in welke mate de armoedeval van toepassing is. Onderstaande tabel laat zien hoe de diverse bedragen van een uitkering en van een inkomen vanuit arbeid zich tot elkaar verhouden. Indien men een uitkering heeft tot en met inkomen uit reguliere arbeid tot 110% van het Wettelijk Minimum Loon (WML) is er de mogelijkheid tot gemeentelijke inkomensondersteuning. Bij een inkomen uit arbeid boven de 110% WML is dit niet mogelijk en speelt het vraagstuk van de armoede val. Het netto WML dat in tabel wordt gebruikt is een netto gemiddelde van meest voorkomende CAO's. Dit om te kunnen vergelijken met de WWB uitkeringen.

Om te controleren of het gemeentelijk aanvullende inkomensbeleid leidt tot een armoedeval wanneer iemand weer gaat werken laat het verschil tussen 110% WML aangevuld met inkomensondersteunende regelingen en 111% WML zien dat dit niet het geval is. Alleen het samenwonende stel gaat er iets meer dan €18 op achteruit. Uit de tabel is te concluderen dat het hebben van werk leidt tot een aanzienlijke verbetering van de inkomenspositie van scenario's met één volwassenen. Voor samenwonenden blijkt dat het rondkomen met één minimum salaris ingewikkelder. Het is nodig dat beide partners een betaalde baan hebben.

		Alleenstaande	Alleenstaande ouder met twee kinderen	Samenwonend stel	Samenwonend stel met twee kinderen
uitkering	+	750	1068	1426,51	1476,50
inkomens- ondersteuning					
100% WML	+	1150,27+ 90 =	1150,27+ 144,17=	1150,27+ 106,66=	1150,27+ 156,66=
inkomens- ondersteuning		1240,27	1294,44	1256,93	1306,93
110% WML	+	1265.30 + 90=	1265.30 + 144,17=	1265.30 + 106,66	1265.30 + 156,66
inkomens- ondersteuning		1355,30	1409,47	1371,96	1421,96
111% WML		1404,48	1404,48	1404,48	1404,48
115% WML		1455,10	1455,10	1455,10	1455,10
120% WML		1518,36	1518,36	1518,36	1518,36

Re-integratie en Participatie

Meedoen naar Vermogen

Inhoudsopgave

<u>Inleiding</u>	66
<u>Uitwerking</u>	68
<u>Doelstellingen</u>	76
<u>Sociale werkvoorziening in de BAR-gemeenten</u>	77
<u>Contacten met sw-uitvoeringsorganisaties</u>	79
<u>Wsw regiefunctie</u>	79
<u>Doelstellingen</u>	81

Inleiding

De bezuinigingen op het participatiebudget vormen de centrale factor in de keuzes voor de inzet van re-integratie-instrumenten. Door de bezuinigingen van de rijksoverheid zijn we genoodzaakt om andere keuzes te maken voor de komende jaren. Voor een gedeelte heeft dit al in 2011 geleid tot een verandering van de werkwijzen van de klantmanagers. De focus is op duurzame uitstroom naar regulier werk. Deze veranderingen zullen in 2012 verder worden ingevuld. Voor een belangrijk deel vindt in 2012 ook al de voorbereiding plaats voor de invoering van de WWNV.

In dit gedeelte zullen we een onderscheid maken tussen de werkzaamheden voor de WWB en die van de sociale werkvoorziening. Voor 2012 is dit nog de meest logische invulling. In de keuzes die we maken wordt echter al voorgesorteerd op de nieuwe wetgeving van 2013.

De belangrijkste "kapstukken" voor het beleid in de jaren 2012-2014 zijn:

- Een forse afname van het participatiebudget; al vanaf 2012 voert het kabinet bezuinigingen door op het participatiebudget (middelen voor re-integratie, inburgering en volwasseneneducatie) waardoor de mogelijkheden om uitkeringsgerechtigden te ondersteunen afnemen;
- Per 1 januari 2012 worden de WWB en de Wet investeren in jongeren (WIJ) samengevoegd; per 1 januari 2013 volgt daarop de samenvoeging met (gedeelten van) de Wsw en de Wajong, die vanaf dat moment samen de WWNV gaan heten; tegelijkertijd met de stelselwijziging wordt ook op de beschikbare middelen hiervoor fors bezuinigd;
- De invoering van de WWNV impliceert een sterker beroep op werkgevers om mensen met een arbeidshandicap in te laten stromen in reguliere arbeid; dit appel op werkgevers valt samen met de verwachte vervangingsvraag waarmee werkgevers in de komende jaren vanwege de vergrijzing zullen worden geconfronteerd; een gemeenschappelijk belang wordt hier duidelijk zichtbaar. De uitdaging om mensen met een arbeidshandicap regulier aan de slag te krijgen vraagt, behalve een gezamenlijke aanpak van overheid en bedrijfsleven, ook een goede aansluiting met het onderwijs;
- In de "Motie Spijkenisse" heeft de raad het college gevraagd beleid te formuleren waardoor uitkeringsgerechtigden kunnen worden ingeschakeld bij het uitvoeren van maatschappelijk zinvolle werkzaamheden voor de Barendrechtse gemeenschap;
- In een wetsvoorstel tot wijziging van de WWB heeft het kabinet een artikel opgenomen dat het college de mogelijkheid biedt om van uitkeringsgerechtigden een tegenprestatie te verlangen voor hun uitkering;

- Door de vermindering van het beschikbare budget en de focus op arbeidsparticipatie wordt het steeds moeilijker om ook de huidige inzet op maatschappelijke participatie nog vol te houden.

Uitwerking

Voor de nadere uitwerking van het onderwerp is gekozen voor de volgende indeling:

- Op welke doelgroepen willen we het re-integratiebeleid vooral richten vanaf 2012?
- Welke instellingen spelen een rol op het gebied van re-integratie en participatie?
- Hoe kunnen we met elkaar de kansen op de arbeidsmarkt (beter) benutten?
- Kan het beschikbare budget vanaf 2012 nog effectiever worden ingezet?
- Wat zijn concrete doelstellingen en te verwachten resultaten?

Op welke doelgroepen willen we het re-integratiebeleid vooral richten vanaf 2012?

De komende jaren zal er veel minder geld beschikbaar zijn voor bemiddeling en re-integratie dan in 2009, 2010 en 2011. Al met ingang van 2012 wordt er fors bezuinigd op het participatiebudget, maar zeker vanaf 2013. De beschikbare middelen zullen dus anders ingezet moeten worden. Een van de eerste vragen die daarom moet worden beantwoord is: hoe gaan we de re-integratiemiddelen inzetten en wat betekent dit voor de groepen waarvoor geen middelen (meer) worden ingezet?

Voor het beantwoorden van deze vraag is in eerste instantie gekeken naar de doelgroepen die de Raad voor Werk en Inkomen (RWI) onderscheidt:

- De zelfredzamen, die ook zonder of met minimale ondersteuning werk zullen vinden. Inzet van re-integratieondersteuning voor deze groep is niet nodig, en kan zelfs leiden tot een langere uitkeringsduur (het 'lock-in effect').
- Een kwetsbare middengroep die nog wel perspectief heeft op het vinden van betaald werk, maar daarbij (substantiële) hulp nodig heeft. Het gaat hier om personen met een duidelijke afstand tot de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld vanwege een incurante opleiding of werkervaring of (beperkte) fysieke of mentale beperkingen, die met ondersteuning goed zouden kunnen functioneren in betaalde arbeid. Hieronder valt een substantieel deel van de lager opgeleiden en ouderen.
- De groep die niet binnen afzienbare termijn zal kunnen functioneren in regulier betaald werk. Daarbij kan het bijvoorbeeld gaan om verslaafden, mensen met psychische of sociale problematiek, mensen met ernstige gezondheidsproblemen of mensen die zeer geïsoleerd leven. Inzet van re-integratieactiviteiten leidt waarschijnlijk niet tot uitstroom naar werk, maar kan wel leiden tot verbetering van de maatschappelijke participatie of het persoonlijk functioneren. Een deel van het participatiebudget wordt

momenteel besteed aan hulpverlening en participatiebevordering voor deze groep.

Bovenstaande indeling in doelgroepen blijkt bij nadere beschouwing een te statisch beeld op te leveren. De praktijk wijst uit dat een dergelijk onderscheid slechts een momentopname is. Dat geldt ook voor de participatieladder die de gemeente Barendrecht gebruikt bij de re-integratiewerkzaamheden. De participatieladder onderscheidt zes participatieniveaus van mensen. Van trede 1 tot en met 6 zijn dat: geïsoleerd, informele sociale contacten, deelname aan georganiseerde activiteiten, onbetaald werk, betaald werk met en zonder ondersteuning.

Om een meer dynamisch inzicht te krijgen is als onderdeel van de systematiek van de participatieladder ook per klant het zogenaamde groeipotentieel vastgelegd. Dat betekent dat er inzicht ontstaat in de mogelijkheden van klanten om zich verder te ontwikkelen. Klanten die nu bijvoorbeeld zijn ingedeeld in trede 1 of 2 van de participatieladder (of volgens de indeling van de RWI behoren tot doelgroep c) kunnen op grond van een analyse die wordt gemaakt een groeipotentieel blijken te hebben om bijvoorbeeld binnen een jaar op trede 3, 4 of hoger te komen. Dat betekent bijvoorbeeld het verrichten van vrijwilligerswerk, stage of (gesubsidieerde) arbeid.

Er van uitgaand dat uitstroom naar reguliere arbeid prioriteit heeft zal het accent voor het inzetten van het participatiebudget gelegd moet worden op de mensen waarvan is vastgesteld dat zij kunnen groeien naar trede 5 of 6. De komende jaren zal het budget daarom vooral ingezet worden voor de doelgroep die op dat moment is ingedeeld in trede 1 t/m 4 en waarvoor groeipotentieel tot trede 5 of 6 is vastgesteld.

Wat instrumenten betreft kan hierbij vooral worden gedacht aan (langere) begeleidingstrajecten, intensieve jobhunting, scholing (in overleg met werkgevers) voor concrete vacatures, arbeidstraining en loonkostensubsidie. Overigens gaat het hierbij niet per definitie om het inkopen van re-integratietrajecten maar, bijvoorbeeld voor de mensen die zijn ingedeeld op trede 1 en 2, in eerste instantie ook om ondersteuning door de klantmanagers.

Vorenstaande betekent niet dat we mensen met een lager groeipotentieel niet meer ondersteunen. Meer participeren in de samenleving houdt immers niet louter en alleen in reguliere arbeid verrichten maar ook vanuit een geïsoleerd bestaan weer onder de mensen komen en deelnemen aan een cursus of vrijwilligerswerk verrichten. Voor ondersteuning van personen waarvoor is vastgesteld dat doorgroei naar betaalde arbeid (binnen een jaar) te hoog is gegrepen, wordt samengewerkt met maatschappelijke instellingen (hulpverlening, welzijnswerk) en vanuit de gemeente vooral de ondersteunende gesprekken door de klantmanagers

ingezet. Overigens wordt het groeipotentieel van klanten eenmaal per jaar opnieuw vastgesteld zodat ook dit geen statisch gegeven is en op termijn doorgroei naar een hogere trede altijd in beeld blijft.

Wat betreft de keuze tussen snelle uitstroom of duurzame uitstroom kan het volgende worden opgemerkt. Investeren in duurzame uitstroom kost in eerste instantie meer (stevige begeleiding en scholing), maar levert op termijn ook meer op: langer uit de uitkering. Ondanks de beperkte budgetten in de toekomst is het daarom het verstandigst om vast te houden aan het accent op duurzame uitstroom. We blijven inzetten op duurzame uitstroom door begeleiding en scholing, waar dat efficiënt is, in te blijven zetten.

Welke instellingen spelen een rol op het gebied van re-integratie en participatie?

Er zijn verschillende actoren betrokken bij re-integratie en participatie.

- De gemeente heeft als belangrijkste rol: bevorderen van uitstroom uit de uitkering door het zelf uitvoeren van begeleidings- en scholingstrajecten of door voortgangsbewaking van trajecten die we inkopen. Nagegaan wordt wat het meest efficiënt is. Concreet gaat het bij de gemeente om de inzet van poortwachters en klantmanagers werk.
- Re-integratiebedrijven voeren opgedragen trajecten uit. Hiervoor worden steeds nadrukkelijker resultaatafspraken gemaakt.
- Werkgevers. Mede gezien de doelstelling van het kabinet om meer mensen met een arbeidshandicap in te laten stromen in reguliere functies vragen we aan werkgevers nadrukkelijker om de deur open te zetten voor uitkeringsgerechtigden en bij te dragen aan begeleiding en opleiding van mensen om hen geschikt te maken voor functies in hun bedrijf.
- Onderwijs. Via de ROC's en andere opleidingsinstituten (zoals de samenwerkende Kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven) wordt bijscholing aangeboden.
- DAAD is een servicepunt voor Rotterdamse werkgevers. Het is het loket waar de werkgever terecht kan met zijn vraag op gebied van personeel. Om te voorkomen dat de werkgever verdwaald tussen alle instanties als de Werkpleinen, het UWV Werkbedrijf en re-integratiebedrijven, neemt DAAD de vraag van de werkgever uit handen. Er vinden gesprekken plaats met DAAD om de relatie met de gemeente Barendrecht te onderzoeken.
- Maatschappelijke organisaties. Bij diverse instellingen in Barendrecht wordt geïnventariseerd welke taken/functies kunnen worden uitgevoerd door bijstandsgerechtigden en wat er voor nodig is om hiervan reguliere arbeidsplaatsen te maken. Als vrijwilliger zijn diverse

uitkeringsgerechtigden (via Allerhande) werkzaam bij bijvoorbeeld Humanitas en Elf Ranken.

- UWV: dienstverlening bestaat uit het aanbieden van de vacaturebank, het organiseren van speeddates, cursussen en netwerkbijeenkomsten. Vanaf 2012 wordt het aanbod van het UWV op de werkpleinen in fases teruggebracht naar 30 werkpleinen totaal in Nederland.
- Sw-bedrijven. Afspraken worden gemaakt om begeleidingscapaciteit van sw-bedrijven in te zetten in Barendrecht in plaats van dat Barendrechtse sw-ers en bijstandsgerechtigden gaan werken in Rotterdam, Dordrecht of Capelle aan den IJssel.

Hoe kunnen we met elkaar de kansen op de arbeidsmarkt beter benutten?

"Er zijn en blijven kansen voor werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt. Een behoorlijke groep werkgevers geeft aan bereid te zijn te kijken naar de mogelijkheden om ook de komende tijd mensen uit kwetsbare groepen in de organisatie op te nemen. Daarbij is in te spelen op de verwachte krapte die zich in verschillende sectoren zal gaan voordoen" (RWI juni 2011).

Bovendien geven werkgevers aan bereid te zijn te investeren in scholing, zeker als dat helpt om knelpunten in de personeelsvoorziening op te vangen of te voorkomen. Daarvoor is wel nodig dat werkgevers worden ondersteund bij het organiseren daarvan.

Om te waarborgen dat we een zo groot mogelijk potentieel van de arbeidsmarkt kunnen benutten voor de doelgroep van de WWB en vanaf 2013 van de WWNV gaan we op het gebied van de werkgeversbenadering twee dingen doen.

Ten eerste gaan we allianties met werkgevers aan om de afstand tot de arbeidsmarkt te overbruggen. Om de uitdagingen van de WWNV goed te kunnen oppakken is een paradigmaverandering nodig in de relatie met werkgevers. De gezamenlijke verantwoordelijkheid en belang van werkgevers en overheid staat hierbij centraal. De gemeente Barendrecht neemt het initiatief om samenwerkingsverbanden met werkgevers op te zetten waarin arbeidsplaatsen worden gerealiseerd voor de doelgroep van de WWNV. In 2012 zullen de eerste resultaten hiervan concreet worden. De initiatieven bieden de mogelijkheid om te anticiperen op de nieuwe wetgeving, waarin een nadrukkelijke rol is voorzien voor de werkgevers.

Daarnaast gaan we de huidige werkzaamheden op het gebied van de werkgeversbenadering beter organiseren. We gaan dit waar mogelijk in BAR-verband doen. Een belangrijk aandachtspunt bij het benutten van de kansen op de arbeidsmarkt is ook op een juiste wijze verwijzen van geschikte en gemotiveerde

kandidaten voor vacatures en scholingstrajecten. De wensen van de werkgever zijn hierbij leidend. We benutten hierbij ook de in Barendrecht aanwezige kennis van de mogelijkheden op de Rijnmondse en Dordtse arbeidsmarkt. Voor diverse sectoren en beroepen liggen er nog kansen op het gebied van werkgelegenheid.

Inmiddels zijn er diverse contacten gelegd met Barendrechtse werkgevers via een samenwerking tussen de klantmanagers en de bedrijfscontactfunctionarissen. Op die manier hebben klantmanagers een ingang bij werkgevers en komen er vacatures binnen. Om "klinkende" resultaten hiermee te kunnen boeken zullen nog de nodige stappen moeten worden gezet. In de uitvoering gaan we zorgen voor een betere afstemming en duidelijker structurering.

Behalve aan een gestructureerde actieve benadering van werkgevers zal ook aandacht worden besteed aan een afstemming tussen de vele contacten die nu al lopen:

- Gemeentelijke klantmanagers hebben contacten met werkgevers;
- Bedrijfscontactfunctionarissen;
- Re-integratiebedrijven;
- Overige samenwerkingspartners;
- sw-bedrijven;
- UWV/Werkplein;
- Leerwerkloket;
- DAAD;
- Onderwijsinstellingen;
- Collega's van andere gemeenten.

Naast de op de Barendrechtse situatie gerichte stroomlijning wordt ingezet op een coördinerende rol op de veelheid aan contacten, het vormgeven van arrangementen voor werkgevers en het benutten van de regionale en BAR- afspraken en sectorale budgetten. Gezien de veelheid aan spelers op de markt en de diverse instrumenten is het nodig de vraag hierbij te stellen wat het meest effectief is.

Naast bovengenoemde maatregelen kunnen de mogelijkheden op de arbeidsmarkt ook beter worden benut door afspraken te maken in de regio tussen gemeenten, sociale partners en kenniscentra. Hierbij wordt ook gekeken naar de mogelijke inzet van DAAD, Leerwerkloket en onderwijsinstellingen. Op die manier kan ook veel gericht gebruik worden gemaakt van sectorale budgetten en cao-afspraken waarin instroom van werkzoekenden een rol speelt.

Kan het beschikbare budget vanaf 2012 nog effectiever worden ingezet?

Het participatiebudget kent een forse daling van de beschikbare middelen. Het voortzetten van de ingezette instrumenten in 2011 zal een totaal aan kosten genereren van €1.500.000. Het beschikbare budget is:

2011	€1.531.258
2012	€727.544
2013	€630.831 ⁹

Onderverdeeld in de verschillende budgetten betekent dit voor Barendrecht:

	2011	2012
Re-integratie	€622.836	€257.965
Inburgering	€626.617	€192.209
Educatie	€281.805	€277.370

Het budget voor educatie is niet vrij besteedbaar, maar moet bij het ROC worden ingezet.

Het budget dat in 2012 kan worden besteed is daarom €257.965 + €192.209 = €450.174 ten opzichte van €1.249.453 in 2011. Er is hier sprake van meer dan een halvering van het beschikbare budget. Het is duidelijk dat we op het gebied van re-integratie de mensen en middelen anders moeten inzetten.

Door deze grote wijziging in de besteedbare middelen moet de uitdaging om de middelen effectiever in te zetten worden opgepakt. Daarbij kijken we zowel naar eigen gemeentelijke inzet als naar de instrumenten die we inkopen.

De gemeente Barendrecht kent de functies poortwachter en klantmanager. De poortwachter is het eerste aanspreekpunt van de gemeente. De poortwachter maakt de eerste inschatting van de aanmelding en bekijkt de opties van de klant. Hierbij wordt vooral ook gekeken naar de mogelijkheden buiten het domein van de gemeente. Op deze manier wordt 65% van de aanvragen al door de poortwachter afgehandeld en leidt dit niet tot een verdere aanvraag voor de uitkering. De effectiviteit hiervan heeft zich de laatste jaren zeker bewezen.

Daarnaast zijn er een aantal klantmanagers re-integratie in dienst van de gemeente Barendrecht. Deze klantmanagers bepalen het traject, dat de klant gaat volgen nadat de uitkering is toegekend. Uitgangspunt hierbij is dat de klant zo veel mogelijk richting regulier werk wordt begeleid. In eerste instantie wordt daarom gekeken of er, daar waar mogelijk, direct een match kan worden gemaakt met een vacature.

⁹ Gebaseerd op de verdeling van het totale landelijke budget

Ook de inzet van de middelen voor volwasseneneducatie vanuit de WEB zal worden beoordeeld op de bijdrage die dit levert aan participatie van burgers. Voor 2012 moet nog rekening gehouden worden met de verplichte besteding van het WEB-budget bij het ROC, daarna is het vrij besteedbaar binnen de kaders van het participatiebudget. Vanaf 2012 wordt het WEB-budget meer gericht op het ondersteunen van (maatschappelijke) participatie en zo veel mogelijk gericht op duurzame uitstroom bij reguliere werkgevers

Bij het verbeteren van de effectiviteit van re-integratie zijn verder de volgende punten van belang.

- Voortdurend wordt een afweging gemaakt tussen kosten en baten; een loonwaardemeting bijvoorbeeld kost geld, maar kan de loonkostensubsidie aan de werkgever beperken tot een bedrag dat past bij de productiviteit van de werknemer.
- De uitvoering wordt verder versterkt door (betere) toepassing van instrumenten als diagnose, loonwaardebepaling en de participatieladder.
- De klant wordt voortdurend aangesproken op de eigen verantwoordelijkheid voor zijn of haar eigen re-integratie.

Samengevat: we gaan de resultaten van de inzet van de mensen en de middelen beoordelen op de resultaten die ze opleveren. Met behulp daarvan kan worden beoordeeld van welke instrumenten de komende tijd gebruik gemaakt kan worden, gezien de effectiviteit daarvan en gelet op het nog beschikbare budget. In 2011 is hier al een start mee gemaakt door resultaatafspraken te maken over de uitstroom vanuit re-integratietrajecten richting duurzame arbeid bij reguliere werkgevers. Ook is er gestopt met activiteiten die weinig concrete resultaten opleverden. Een aantal contracten met aanbieders zijn om die reden beëindigd.

Maatschappelijke inzet uitkeringsgerechtigden. (Motie "Spijkenisse").

De inzet van uitkeringsgerechtigden bij maatschappelijk nuttige werkzaamheden, zoals bedoeld in de "motie Spijkenisse" wordt al in de praktijk gebracht in Barendrecht. Veelal heeft dit de vorm van vrijwilligerswerk of stage. In aanvulling hierop wordt momenteel in beeld gebracht welke mogelijkheden er nog meer zijn voor maatschappelijk zinvolle werkzaamheden in Barendrecht en op welke manier uitkeringsgerechtigden daarbij kunnen worden ingeschakeld. Hierbij wordt ook betrokken de work-first-aanpak zoals we die nu kennen via SDW-arbeidsintegratie. We gaan onze uiterste best doen om er voor te zorgen dat uitkeringsgerechtigden werkzaamheden in Barendrecht gaan uitvoeren. Op basis van gesprekken met enkele maatschappelijke instellingen en werkgevers (en eventueel sw-bedrijf) starten we in 2012 met een pilot waarin we de beschikbare

werkzaamheden zodanig organiseren dat deze als stage, werkervaringsplaats, of reguliere arbeidsplaats kunnen worden aangeboden.

De constructie zoals die concreet vorm heeft gekregen in Spijkenisse, namelijk als betaalde arbeidsplaats, betaald uit het participatiebudget, zien wij op dit moment niet meer als mogelijkheid vanwege het ontbreken van het benodigde budget daarvoor.

Tegenprestatie voor uitkering

In het wetsvoorstel tot wijziging van de WWB per 1 januari 2012 wordt gesproken over het inzetten van uitkeringsgerechtigden bij maatschappelijk nuttige activiteiten. We zullen we het instrument tegenprestatie inzetten in het kader van onze doelstelling de gemeentelijke inspanningen vooral te richten op duurzame uitstroom, dat wil zeggen in het kader van re-integratietrajecten waarin begeleiding en scholing zijn opgenomen.

Social Return on Investment

SROI zal nadrukkelijker worden ingezet. Het instrument zal bij meer contractuele afspraken een plek krijgen. Om dit te bereiken wordt de procedure voor het toepassen van SROI aangescherpt.

Doelstellingen

Intensivering beleid

- Er wordt een afweging gemaakt betreffende de inzet van de gemeente tussen eigen klantmanagers, inkoop via re-integratiebedrijven en overige instrumenten op basis van de bewezen effectiviteit;
- We blijven het accent leggen op duurzame uitstroom door begeleiding en scholing, waar dat efficiënt is, in te blijven zetten;
- We gaan in meer contracten afspraken over SROI opnemen.

Nieuw beleid

- De komende jaren zal het budget vooral ingezet worden voor de doelgroep die op dit moment is ingedeeld in trede 1 t/m 4 en waarvoor groeipotentieel tot trede 5 of 6 is vastgesteld;
- Voor ondersteuning van personen waarvoor is vastgesteld dat doorgroei naar betaalde arbeid (vooralsnog) te hoog is gegrepen, wordt samengewerkt met maatschappelijke instellingen (hulpverlening, welzijnswerk) en vanuit de gemeente vooral de ondersteunende en stimulerende gesprekken door de klantmanagers ingezet;
- Naast de op de Barendrechtse situatie gerichte stroomlijning wordt ingezet op een coördinerende rol op de veelheid aan contacten, het vormgeven van arrangementen voor werkgevers en het benutten van de regionale en BAR-afspraken en sectorale budgetten;
- Vanaf 2012 wordt het WEB-budget meer gericht op het ondersteunen van (maatschappelijke) participatie en minder op recreatieve/algemene educatieve activiteiten zo veel mogelijk gericht op duurzame uitstroom bij reguliere werkgevers;
- De uitvoering van de motie Spijkenisse wordt verder geconcretiseerd door maatschappelijk zinvolle activiteiten te inventariseren en aan te bieden als stage, werkervaringsplaats of reguliere arbeidsplaats.

Sociale werkvoorziening in de BAR-gemeenten

Mensen die niet in staat zijn om op de reguliere arbeidsmarkt werk te verrichten kunnen in aanmerking komen voor een baan in de sociale werkvoorziening. Het grootste gedeelte van de burgers uit de BAR-gemeenten in de sociale werkvoorziening is werkzaam bij de Roteb in Rotterdam of bij Drechtwerk in Dordrecht, dit geldt ook voor Barendrecht. De sociale werkvoorziening gaat grote veranderingen tegemoet. Op termijn (dertig jaar) zullen nog slechts 30.000 van de huidige 90.000 sw-werkplekken beschikbaar zijn.

Bezuinigingen

Op dit moment gaat dit al gepaard met forse maatregelen. Allereerst is er een vermindering van de taakstelling voor de sociale werkvoorziening door de rijksoverheid. Dat betekent dat er per gemeente minder mensen op een sw-plaats kunnen worden gefinancierd. Dit heeft negatieve financiële consequenties voor de gemeentelijke begroting. Als een gemeente geen lagere taakstelling kan realiseren, bijvoorbeeld door sw-medewerkers te laten doorstromen naar een reguliere arbeidsplaats, is zij zelf verantwoordelijk voor de extra financiering.

Daarnaast is het beschikbare bedrag per sw-plaats verminderd. Dat betekent een extra financiële opgave voor de sw-uitvoeringsorganisaties. Op het gebied van de financiering van de sw-plaatsen is er de afgelopen jaren een risico ontstaan. De rijksoverheid heeft de taakstelling van de sociale werkvoorziening teruggebracht. Dit betekent dat er minder mensen in de sociale werkvoorziening werkzaam kunnen zijn. Dit heeft uiteraard ook consequenties voor mensen die op de wachtlijst voor de sociale werkvoorziening staan.

Overgangsjaar

2012 zal voor de sw vooral een overgangsjaar zijn. Er zal worden ingezet op de inpassing in de WWNV. Gemeenten en sw-bedrijven zullen op zoek moeten naar een nieuwe manier van samenwerken voor de doelgroep die voor de sw in aanmerking zal blijven komen en de doelgroep die onder de nieuwe WWNV komt te vallen.

Met de invoering van de WWNV en al in de voorbereiding hierop komt de sw in een ingewikkelde situatie terecht. Er is gedeeltelijke sprake van een sterfhuisconstructie, omdat alle medewerkers die al bij een sw-bedrijf werkzaam zijn of op de wachtlijst staan hun indicatie behouden.

De relatie tussen gemeenten en sw-uitvoeringsorganisaties zal zich daarom opnieuw moeten gaan bewijzen. Er zullen in ieder geval afspraken gemaakt worden voor de huidige sw-ers. Zij zullen hun rechten behouden.

BAR-samenwerking

Het beleidskader sociale werkvoorziening wordt in BAR-verband gerealiseerd. De regie op de sociale werkvoorziening blijft in BAR-verband de verantwoordelijkheid van het regiebureau. Het regiebureau zal meegaan in de ontwikkelingen rond een sociale dienst BAR.

Prestatieafspraken

Met de sw-bedrijven worden prestatieafspraken gemaakt. Deze prestatieafspraken gaan over de doorstroom binnen de uitvoeringsorganisatie en uitstroom van medewerkers richting regulier werk. Ook is het streven te zorgen voor werkplekken binnen de gemeente waarin iemand woonachtig is. In de prestatieafspraken worden de huidige afspraken met de sw-bedrijven opnieuw vastgesteld, waarbij met name de doelstellingen over doorstroom en uitstroom zullen worden opgenomen.

Burgers die nieuw instromen in de sociale werkvoorziening zullen via uitvoeringsorganisatie Promen hun werkzaamheden verrichten. Met Promen zijn al duidelijke afspraken gemaakt op het gebied van mensontwikkeling en doorstroom van mensen die passen in de visie van Barendrecht en de andere BAR-gemeenten.

Huidige situatie

De taakstelling voor de gemeente Barendrecht is in 2011 71,03 SE. Dat betekent voor het volume van de Rijksbijdrage een totaalbedrag van €1.829.622,-. De 71,03 SE worden vervuld door in totaal ongeveer 90 mensen die vanuit de gemeente Barendrecht werkzaam zijn binnen de sociale werkvoorziening. Daarnaast staan er in 2011 in totaal 25 mensen op de wachtlijst.

Arbeidsintegratie werkgevers

De belangrijkste wijziging voor de sociale werkvoorziening is de inzet op het gebied van arbeidsintegratie bij werkgevers. Deze arbeidsintegratie wordt breder ingezet dan alleen voor de Wsw, maar is vooral van belang voor de sociale werkvoorziening. De 60.000 plekken zullen op lange termijn niet meer bij de sociale werkvoorziening ingevuld worden, maar bij reguliere werkgevers worden ondergebracht. In 2012 wordt gestart met pilots bij werkgevers ter voorbereiding op de uitdagingen die de WWNV biedt. Het doel is om sw-medewerkers zo dicht mogelijk bij de reguliere arbeidsmarkt een werkplek te bieden.

Contacten met sw-uitvoeringsorganisaties

Sociale werkvoorziening uitvoeringsorganisaties

De gemeente Barendrecht heeft afspraken met drie uitvoeringsorganisaties voor de sociale werkvoorziening om hun burgers met een indicatie voor de sociale werkvoorziening te plaatsen. De meeste inwoners zijn werkzaam bij de Roteb in Rotterdam en Drechtwerk in Dordrecht. Daarnaast zijn afspraken gemaakt met sw-uitvoeringsorganisatie Promen. Nieuwe instroom in de sociale werkvoorziening zal een werkplek bij Promen aangeboden krijgen.

Financiën

De financiering van de sociale werkvoorziening vindt plaats op basis van de rijksbijdrage. De sw-bedrijven krijgen per geplaatste medewerker de rijksbijdrage betaald. Er worden geen verdere kosten door het sw-bedrijf in rekening gebracht.

Prestatieafspraken

Voor 2012 worden prestatieafspraken gemaakt met de sw-uitvoeringsorganisaties. In de prestatieafspraken worden opgenomen:

- Doorstroom binnen de sw;
- Uitstroom uit de sw;
- Informatievoorziening;
- Financiën.

Wsw regiefunctie

Regiebureau

De BAR-gemeenten hebben de verantwoordelijkheid van de gemeentelijke regietaken belegd bij het regiebureau. Dit regiebureau is verantwoordelijk voor de wachtlijst van de sociale werkvoorziening.

Het regiebureau onderhoudt de contacten met de uitvoeringsorganisaties op klantniveau en houdt zicht op de ontwikkeling en de doorstrommogelijkheden van de burgers uit de BAR-gemeenten.

Wachtlijstbeheer en klantmanagement

Het wachtlijstbeheer en klantmanagement wordt door het regiebureau uitgevoerd. Ook voor mensen op de wachtlijst wordt gekeken naar de mogelijkheden tot plaatsing bij een reguliere werkgever. Hierbij kunnen waar nodig ook instrumenten en trajecten worden ingezet. Er is dus sprake van een actieve BAR-

inzet ten opzichte van de geplaatste sw-medewerkers en de mensen op de wachtlijst. Voor een goede regie op geplaatste medewerkers worden met de betrokken sw-bedrijven afspraken gemaakt.

Convenant Drechtwerk

Bij de uittreding uit Drechtwerk per 1 januari 2009 is een convenant tussen Drechtwerk en de gemeente Barendrecht gesloten waarbij afspraken zijn gemaakt over het afnemen van diensten en de inzet van sw-medewerkers in de gemeente. Deze afspraken lopen tot eind 2012.

Doelstellingen

Intensivering beleid

- De gemeente Barendrecht blijft binnen de taakstelling van de rijksoverheid;
- Bevorderen doorstroom en uitstroom uit de sociale werkvoorziening.

Nieuw beleid

- Deelname sw-ers aan pilots arbeidsintegratie met werkgevers;
- Prestatieafspraken 2012 sw-uitvoeringsorganisaties;
- Afspraken over gegevens klantmanagement inzicht in de ontwikkeling van medewerkers.

Wat gaan we doen en wat levert het op?

Concluderend

Inhoudsopgave

<u>Inhoudsopgave</u>	83
<u>Inleiding</u>	84
<u>Wat gaan we doen?</u>	85
<u>Financieel kader</u>	87
<u>Evaluatie</u>	88

Inleiding

In het laatste deel van de notitie wordt samengevat hoe we de gestelde doelen gaan behalen. De risico's worden benoemd en we laten zien hoe we de doelstellingen gaan monitoren en evalueren.

Wat gaan we doen?

De opgaven op het gebied van sociale zekerheid zijn niet eenvoudig. De gemeenten krijgen de verantwoordelijkheid voor nieuwe doelgroepen, er moeten nieuwe allianties met werkgevers worden ontwikkeld en tegelijkertijd is er minder geld beschikbaar. De nieuwe omstandigheden bieden echter ook nieuwe kansen. We gaan de uitdagingen op het gebied van sociale zekerheid aan door het ontwikkelen van:

Sociale dienst BAR

Het onderzoeken van een sociale dienst in BAR-verband. Samen met Albrandswaard en Ridderkerk kan de organisatie van sociale zaken worden neergezet. Binnen een SD BAR kan de WWNV worden uitgevoerd. Eventueel kunnen ook de individuele voorzieningen vanuit de Wmo hier worden georganiseerd. Een projectplan voor een gemeenschappelijke sociale dienst zal begin 2012 worden opgeleverd.

Allianties werkgevers arbeidsintegratie

Het aangaan van allianties met werkgevers om de afstand tot de arbeidsmarkt te overbruggen. Om de uitdagingen van de WWNV goed te kunnen oppakken is een paradigmaverandering nodig in de relatie met werkgevers. De gemeente Barendrecht neemt het initiatief om samenwerkingsverbanden met werkgevers op te zetten waarin de doelgroep van de WWNV centraal staat. In 2012 zullen de eerste resultaten hiervan concreet worden. De initiatieven bieden de mogelijkheid om te anticiperen op de nieuwe wetgeving, waarin een nadrukkelijke rol is voorzien voor de werkgevers.

Social Return on Investment

Er worden meer contracten afgesloten met afspraken op basis van SROI. Ook wordt er ingezet op het opvolgen van de afgesproken doelen.

Re-integratie en participatie

Beter inzetten instrumenten met als doel uitstroom richting werk. Er zal nadrukkelijk worden gemonitord welke instrumenten goed werken en wat de resultaten zijn van de inspanningen van klantmanagers en poortwachters. Op basis van deze gegevens zal ingezet worden op de instrumenten en trajecten die de beste resultaten boeken op duurzame uitstroom richting werk.

Herijken minimabeleid

Door het opnieuw positioneren van het minimabeleid komt er voor de burger meer duidelijkheid in het aanbod van de voorziening. De doelmatigheid wordt verhoogd, terwijl tegelijkertijd een betere bijdrage wordt verleend aan de zorg voor mensen die niet in hun eigen inkomen kunnen voorzien.

Schuldhulpverlening

Het organiseren van een integrale aanpak rond de klant. Er is hierbij ruimte voor meer maatwerk. Er worden geen langdurige standaard trajecten aangeboden. Door de integrale aanpak is er een effectievere schuldhulpverlening mogelijk. Er wordt meer nadruk gelegd op het vergroten van de zelfredzaamheid en participatie van de klant.

Gemeente als werkgever

De gemeente Barendrecht organiseert werkplekken in het kader van de WWNV. Op deze manier laat Barendrecht zien als werkgever het voortouw te nemen in het bieden van werkplekken voor de doelgroep van de WWNV. Daarnaast wordt binnen de gemeentelijke organisatie kennis opgedaan over de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze kennis kan worden ingezet in de relatie met werkgevers in de regio.

Financieel kader

Budgetten

Het financieel kader wordt gevormd door de beschikbare budgetten voor de verschillende onderdelen.

• I-deel	€3,7 miljoen
• Minimabeleid	€340.000
• Participatiebudget	€1,5 miljoen
• Schuldhulpverlening	€210.000
• Sociale werkvoorziening (rijksbijdrage)	€1,8 miljoen
Totaal	€7,6 miljoen

Evaluatie

Meedoen naar vermogen in Barendrecht geeft het kader waar binnen de gemeente Barendrecht de keuzes op het gebied van sociale zekerheid wil verwezenlijken. Dit kader leidt tot een aantal gewenste doelstellingen. Om te kunnen beoordelen of het beleid effectief is geweest zal een evaluatie plaatsvinden op de in het beleid geformuleerde doelstellingen. Het beleidskader voor de sociale zekerheid zal begin 2014 worden geëvalueerd. Voor 2014 is gekozen om dat de mogelijkheid biedt de per 1 januari 2013 ingevoerde WWNV volledig in de evaluatie te betrekken.

De onderstaande doelstellingen worden in de evaluatie meegenomen.

Minimabeleid

Het minimabeleid wordt succesvol uitgevoerd als:

- Het in de totaliteit een bijdrage levert aan de re-integratie van bijstandsgerechtigden richting regulier werk;
- Kinderen, ouderen, chronisch zieken en gehandicapten, mensen die niet of in mindere mate invloed hebben op hun financiële middelen, een betere inkomenspositie verkrijgen;
- Al de beschikbare (financiële) middelen worden uitgegeven en er geen overschrijding plaats vindt.

Re-integratie en participatie.

- Meer uitstroom naar reguliere arbeidsplaatsen dan in 2011;
- Met maatschappelijke instellingen plekken realiseren waar uitkeringsgerechtigden maatschappelijk zinvolle werkzaamheden uitvoeren voor de Barendrechtse samenleving (motie Spijkenisse).

Werkgevers en arbeidsintegratie

- De samenwerkingsverbanden met werkgevers leveren arbeidsplaatsen op voor WWB-ers, sw-ers en Wajongers bij reguliere werkgevers;
- Nieuwe oplossingen op het gebied van re-integratie worden geboden op basis van de uitgangspunten van de werkgevers;
- De samenwerking met werkgevers geeft input voor het inrichten van de WWNV.

Sociale werkvoorziening

- Deelname sw-ers aan pilots arbeidsintegratie;
- De gemeente Barendrecht blijft binnen de taakstelling van de rijksoverheid;

- Er wordt gestuurd op uitstroom uit de sociale werkvoorziening;
- Er worden prestatieafspraken 2012 gemaakt met de sw-uitvoeringsorganisaties;
- Afspraken met de uitvoeringsorganisaties over inzicht in de ontwikkeling van medewerkers.

Schuldhelpverlening

- Maatwerk in plaats van standaard (lange, dure) trajecten;
- Effectievere schuldhelpverlening door integrale aanpak;
- Langdurig resultaat en minder recidive;
- Vergroten zelfredzaamheid en participatie van de klant;
- Vermindering van maatschappelijke problemen en kosten (door bijvoorbeeld huisuitzetting, afsluiten van energie, belemmering re-integratie);
- Sturing op resultaten door regierol van de gemeente.

Nulmeting

Om een goede evaluatie mogelijk te maken zullen er metingen worden gedaan op de verschillende doelstellingen. Allereerst zal er per 1 januari 2012 een nulmeting worden gedaan. Deze meting zal op 1 januari 2013 en 1 januari 2014 worden herhaald. Deze metingen bieden de basisgegevens voor de evaluatie. Vanuit de afdeling Beleid wordt deze integrale evaluatie geïnitieerd. Bij de nulmeting is ook aandacht voor de koppeling naar de systemen die worden gebruikt om de data op te slaan.

Afkortingen

AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAR	Barendrecht Albrandswaard Ridderkerk
I-deel	Inkomensdeel van de Wet Werk en Bijstand
MAU	Meerjarig Aanvullende Uitkering
RWI	Raad voor Werk en Inkomen
SCE Fonds	Sport Cultuur en Educatie Fonds
SD	Sociale dienst
SROI	Social Return on Investment
Sw	Sociale werkvoorziening
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WEB	Wet educatie en beroepsonderwijs
WIJ	Wet investeren in jongeren
WML	Wettelijk Minimum Loon
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWNV	Wet Werken naar Vermogen

Bijlage A

Meetpunten 2012

Het algemeen beleidskader zal leiden tot concrete veranderingen op het gebied van sociale zaken. Om gedurende het jaar te kunnen monitoren in hoeverre de doelstellingen worden gehaald zijn de onderstaande meetpunten opgesteld. Ieder kwartaal worden de resultaten gepubliceerd.

Schuldhelpverlening

Afname van het aantal uitvallers

WWB ontwikkeling

De ontwikkeling van het WWB-bestand is beter dan het landelijk gemiddelde

Poortwachter

60% van de melders gaat niet naar de uitkering, maar naar werk, school of doet een beroep op voorliggende voorzieningen

Werkgevers en arbeidsintegratie

In 2012 zijn er twee pilots met werkgevers opgestart in het kader van de doelgroep voor de WWNV

Gemeente als werkgever

De gemeente Barendrecht creëert in 2012 3 banen voor de doelgroep van de WWNV

Sociale werkvoorziening

De gerealiseerde taakstelling blijft binnen de kaders die het Rijk heeft gesteld

Social Return on Investment

In 2012 is er een toename van de contracten waarin SROI is opgenomen

Bijlage B Budgetten

Landelijk

In deze bijlage zijn de landelijke budgetten opgenomen. In de notitie is een aantal keer een vertaling van de landelijke budgetten naar de Barendrechtse situatie opgenomen. Deze vertaling is gebaseerd op onderstaande gegevens. De bedragen zijn * €1.000.000.

Macro Inkomensdeel WWB					
	2010	2011	2012	2013	2014
WWB-i 2012	3.796	3.811	4.198	4.206	4.256

Overzicht Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)					
	2010	2011	2012	2013	2014
WWB-i	3.796	3.811	4.198	4.206	4.256
IOAW	169	143	130	132	146
IOAZ	24	23	23	23	23
Bbz-BUIG1	43	29	29	29	29
WWIK	26	34			
	4.058	4.040	4.380	4.390	4.454

Ontwikkeling Participatiebudget Oude Stijl					
	2010	2011	2012	2013	2014
Flexibel re-integratiebudget	1.436	1.336	723	735	683
Inburgeringsmiddelen	303	247	160	73	
Educatiemiddelen	150	115	110	53	53
	1.889	1.698	993	861	736

Participatiebudget, re-integratiebudget Wajong en Wsw (2011)					
	2010	2011	2012	2013	2014
Participatiebudget Oude Stijl	1.889	1.698	1.398	1.323	1.199
Re-integratie Wajong (UWV)	114	165	142	153	157
Wsw	2.480	2.346	2.361	2.364	2.364

	4.483	4.209	3.901	3.840	3.720
--	-------	-------	-------	-------	-------

Participatiebudget, re-integratiebudget Wajong en Wsw (2012)	2010	2011	2012	2013	2014
Participatiebudget Nieuwe Stijl	1.896	1.698	993	3.079	2.753
Re-integratie Wajong (UWV)	155	199	192	173	146
Wsw	2.477	2.346	2.361		
	4.528	4.243	3.546	3.252	2.899

Budget Barendrecht

Onderstaand is het overzicht gegeven van de budgetten 2011 en 2012 in Barendrecht.

Barendrecht	BUIG	Bbz 2004	Inburgering	Re-integratie	WEB	Totaal P-budget	Totaal Generaal
2011 voorlopig	3.682.870	7.993	626.617	622.836	280.596	1.530.049	5.220.912
2011 bijgesteld	3.621.740	10.987	626.617	622.836	281.805	1.531.258	5.163.985
2012 voorlopig	4.493.152	67.201	192.209	257.965	277.370	727.544	5.287.897